БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

42-йил чиқиши
№ 166 (11.612)

17 июль, якшанба, 1960 йил.

Баҳоси 20 тийин.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ ҒАЛЛА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИНИ БАЖАРДИ

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорларидан руҳланиб қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш, етти йиллик қўйган вазифаларни муддатидан илгари бажариш учун курашиб, бу йил бошоқли дон экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар. КПСС Марказий Комитети июль Пленуми шарафига умумхалқ социалистик мусобақаси кучайтирилиши натижасида республикамизда давлатга ғалла сотиш плани муддатидан илгари—15 июлда бажарилди. Пландан ташқари ғалла сотишда айниқса Самарқанд ва Сурхондарё областлари яхши натижаларга эришдилар.

Кўпгина ғаллакор совхозлар катта ютуқларни қўлга киритдилар. Самарқанд областидаги «Ударник» совхози давлатга икки йиллик планга тенг миқдорда ғалла сотди. Давлатга ғалла сотиш давом эттирилмоқда. Республикамизнинг ғаллакор колхозлари ғаллани нобуд қилмай, тезда ўриб-йиғиб олиш, уруғлик ва озуқа фондини етарли жамғариш, кузги шудгорлаш ва кузги дон экишга ҳозирлик кўриш юзасидан муҳим тадбирларни кўрмоқдалар. Шу билан бирга Ўзбекистоннинг ғаллакор колхоз ва совхозлари ўзаро ёрдам учун қардош Қозоғистон ССР нинг қўриқ районларидаги ғаллакорларга минг кишидан иборат комбайнчилар ва бошқа механизаторларни юбормоқдалар.

* * *

Самарқанддаги «Ҳужум» пиллакашлик фабрикаси коллективи КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумини муносиб кутиб олди. Ярим йиллик планга қўшимча 200 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. 12 тоннага яқин пилла тежаб қолинди ва маҳсулот таннархи 750 минг сўм камайтирилди.

<>

Тошкент шаҳар Калинин районидаги тикувчилик — галантерея фабрикасининг чеварлари етти ойлик планни муддатидан уч ҳафта илгари бажардилар ва ой охиригача яна 73 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга сўз бердилар.

<>

Марғилондаги шойи тўқиш фабрикаси коллективи ўтган йилнинг худди шу давридагидан 3 миллион 353 минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарди. Меҳнат унумдорлигини ошириш плани 106 процент бажарилди. маҳсулот таннархи планга нисбатан 400 минг сўм камайтирилди ҳамда маҳсулотнинг пландаги 70 проценти ўрнига 77 проценти биринчи сортга қабул қилинди. Ҳозир фабрикада 205 ишчи 1961 йил ҳисобига ишламоқда.

<>

Гурлан пахта тозалаш заводи коллективи КПСС Марказий Комитети Пленуми арафасида ғоят зўр ғайрат билан меҳнат қилди. Ўртоқ М. Сафарбоев бошлиқ смена аъзолари Пленум ўз ишини бошлаган кунларда йиллик планни бажарганлиги тўғрисида рапорт берди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

КПСС Марказий Комитетининг 13 июлда очилган Пленуми 1960 йил 16 июлда ўз ишини тамомлади.

Пленум РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, РСФСР Госплани раиси ўртоқ К. М. Герасимовнинг, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ И. С. Сениннинг, Латвия халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Г. И. Гайленинг, Красноярск халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ П. Ф. Ломаконинг, Кемерово халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Л. Е. Графовнинг, Қарағанда халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Б. Ф. Братченконинг, СССР Министрлар Советининг автоматлаштириш ва машинасозлик Давлат комитети раиси ўртоқ А. И. Қостоусовнинг, Украина ССР Фанлар академияси Е. О. Патон номидаги электр пайвандлаш институти директори ўртоқ Б. Е. Патоннинг «Саноат ва транспортни ривожлантириш ҳамда фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш тўғрисида КПСС XXI съезди қарорларини бажаришнинг бориши ҳақида»ги докладларини тинглади ва муҳокама қилди. Докладлар юзасидан бўлган музокараларда 25 киши сўзга чиқди.

Марказий Комитет Пленуми тегишли қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг Раиси қилиб сайланганлиги муносабати билан у, КПСС Марказий Комитетининг секретари вазифасидан озод қилинди.

Пленум ўртоқ К. Е. Ворошиловнинг шахсий илтимосига биноан, уни КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоси вазифасидан озод қилди.

Пленум «Қардош партиялар вакилларининг Бухарестдаги кенгаши якунлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг секретари Ф. Р. Козловнинг докладини тинглади.

Пленум КПСС Марказий Комитети делегациясининг ана шу кенгашдаги фаолиятини батамом маъқуллаб, тегишли қарор қабул қилди.

* *

15 июль кечқурунги мажлисда В. А. Кучеренко (СССР Министрлар Советининг қурилиш ишлари бўйича Давлат комитети раиси), В. В. Гришин (ВЦСПС раиси), Е. Ф. Кожевников (СССР транспорт қурилиши министри), А. Н. Қосигин (КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари) ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан бир оғиздан қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми

Ўн бешинчи июлда партия Марказий Комитетининг Пленумида саноат ва транспортни ривожлантириш ҳамда фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш тўғрисида КПСС XXI съезди қарорларини бажаришнинг бориши ҳақидаги масалани муҳокама қилиш давом этди.

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими президиуми раисининг ўринбосари академик **С. А. Христианович** биринчи бўлиб сўз олди.

Нотиқ айтадики, атом энергетикасининг, гидротехника қурилишининг ривожланишига қарамай ва чала ўтказгич термоэлементлар ва фотоэлементлар энергия ҳосил қилиш учун тамомила янги имкониятлар очиб бераётганига қарамай, табиий газ, мазут ва кўмир билан ишлайдиган теплостанциялар ҳали узоқ вақтгача электр қувватининг асосий манбаи бўлиб қолади. Шу сабабли, теплоэлектростанциялар қурилиши қимматини кескин суратда камайтириш ва бу станциялар ҳосил қиладиган электр қуввати таннархини камайтириш тўғрисидаги масала жуда муҳим масаладир.

Академик Христианович келгусида буғ-газ турбинаси теплоэнергетика соҳасида асосий роль ўйнаяжагини таъкидлайди. Буғ-газ турбинаси газ турбиналарига нисбатан ва хусусан буғ билан ишлайдиган турбиналарга нисбатан устун туради. Фанлар академиясининг Сибирь бўлими, дейди у, Ленинград металл заводи ва Москвадаги «Теплоэлектропроект» институти билан ҳамкорликда буғ-газ турбинаси ва ундаги барча агрегатларнинг тамомила янги схемасини ишлаб чиқди. Ана шу асосда мазкур схема буғ ва газ турбиналари ўрнатилган станциялар билан техника жиҳатидан taққослаб кўрилди.

Украина КП Днепропетровск область комитетининг секретари **А. И. Гаевой** минбарга чиқади. Партия XXI съездидан кейинги давр, деди у, Ватанимизнинг тарихига социалистик экономика мислсиз юксалган давр бўлиб киради. Олға қараб қилаётган ҳаракатимиз суръатларининг ғоят тезлаштирилганлигигина эмас, балки энг муҳими саноатимиз сифат ҳолатининг кескин суратда яхшиланганлиги ҳам ана шу даврнинг характерли хусусиятидир.

Нотиқ сўзини давом эттириб бундай деди: Днепропетровск иқтисодий районининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми арафасида чўян, пўлат, прокат ва трубалар ишлаб чиқариш, шунингдек темир руда ва марганец рудаси чиқариш юзасидан етти йилликнинг охирига мўлжалланган даражага 1963 йилдаёқ эришамиз, деган эдилар. Бу мажбуриятларни бажаришда дастлабки муваффақиятларга эришилди. Олти ойлик план муддатидан илгари бажарилди. Иқтисодий райондаги корхоналар 1960 йилда чўян ишлаб чиқаришни 1958 йилдагига нисбатан 12 процент кўпайтиришлари керак эди, ҳақиқатда эса, чўян ишлаб чиқариш бу йил 21 процент ортади. Пўлат ишлаб чиқариш илгари мўлжаллангандек 26 процент эмас, балки 37 процент ортади; трубалар ишлаб чиқариш 7,5 процент ўрнига 15 процент, темир руда чиқариш 11 процент ўрнига қарийб 20 процент ортади. Биз олға қараб янада тезроқ ҳаракат қилиб борамиз, деб ўйлаш учун ҳамма асослар бор.

Грузия Халқ хўжалиги кенгашининг раиси **Г. И. Чоговадзе** сўзга чиқади. У, республикада бир ярим йил ичида 40 дан кўпроқ корхона ишга туширилганлигини айтади. Кейинги вақтларда 700 хил янги буюмлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Халқ хўжалиги кенгаши ҳузурида янги технология процессларини, машиналар, приборларни ва автоматлаштириш воситаларини тайёрлаш учун ташкил этилган илмий тадқиқот институтлари ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотлари саноатнинг ишига анча катта ёрдам бермоқда.

Грузия Халқ хўжалиги кенгаши ихтиёридаги корхоналар 1959 йилда ва шу йилнинг биринчи кварталида кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишларни механизациялаш, ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш, илғор технологияни жорий қилиш ва технология машина-ускуналарини модернизация қилиш соҳасида 500 дан кўпроқ тадбирни амалга оширдилар. Техника соҳасидаги муҳим янгиликлар, масалан, Кутаиси автомобиль заводида амалга оширилди. Грузия энергосистемасидаги гидростанцияларда агрегатларнинг ҳаммаси автоматик ишга туширишга ва ўз-ўзини синхронизация қилиш усулига кўчирилди.

Ўртоқ Чоговадзе айтадики, чой саноатида жуда кўп меҳнат талаб этадиган оғир ишлар машиналаштирилди. Масалан, ўтган йили чой фабрикаларининг бирида чойни қайта ишлашнинг дунёда биринчи автоматик линияси ишга туширилди. 27 чой фабрикасида роллер цехлари комплекс механизациялаштирилди. Бу чора жуда кам куч ва маблағ сарф қилган ҳолда, мазкур цехларнинг иш унумини 20 процентдан зиёд ошириш имконини берди.

Етти йиллик план амалга оширила бошлагандан буён халқ хўжалиги кенгаши корхоналарида жами 40 дан кўпроқ автоматик, ярим автоматик линиялар ва механикалаштирилган линиялар ишга туширилди.

Нотиқ қўшимча равишда қидириб топилаётган хом ашё ресурслари ва талабга қараб маҳсулотнинг баъзи турларини ишлаб чиқариш ҳажмларини ўзгартириш соҳасида халқ хўжалиги кенгашлари ва иттифоқчи республикалар Министрлар Советларига кенгроқ ҳуқуқлар бериш тўғрисида таклиф киритади.

СССР Фанлар академиясининг президенти академик **А. Н. Несмеянов** ўз нутқини совет фанини ривожлантириш масалаларига бағишлайди. У айтадики, Фанлар академияси КПСС XXI съездининг қарорларини амалга ошира бориб, ўз кучлари ва маблағларини фан ва техника тараққиётининг энг муҳим соҳаларига сарф қилмоқда. Олимларнинг биргалашиб ҳаракат қилганликлари натижасида бошқариладиган термоядро реакцияларини амалга ошириш йўлида янги муваффақиятларга эришилди.

Фанлар академияси ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш билан боғлиқ бўлган тадқиқот ишларига катта эътибор бермоқда. Нотиқ бу соҳада кўп иш қилинаётганлигини эслатиб ўтади. Автоматик бошқариш юзасидан биринчи халқаро конгресс тамом бўлганига икки ҳафта бўлди. Бу конгресснинг Москвада ўтказилганлиги совет фанининг автоматикани ривожлантиришдаги ролига халқаро миқёсда юксак баҳо берилаётганлигини исбот қилади.

Фанлар академиясининг президенти халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган полимерлар соҳасидаги илмий ишлар тўғрисида батафсил ахборот беради. Шу билан бирга, у, ана шу соҳадаги кўп ишлар тажрибавий қидириш характерида эканлигини айтади. Бой истиқболга эга бўлган ана шу соҳадаги назарий ишларни ривожлантиришга кўпроқ эътибор бериш зарур.

Ўртоқ Несмеянов ўз нутқида совет олимлари — экономистларнинг фаолиятига кўпроқ тўхталиб ўтади. План органлари илмий ишлар асосида ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштириш, йирик иқтисодий районларнинг хўжалигини ривожлантиришнинг бош схемаси тўғрисида таклифлар киритди, СССР саноатида меҳнат унумдорлигини оширишнинг ташкилий-техника резервлари текшириб чиқилди, Совет Иттифоқининг транспортни ривожлантириш ва мамлакатнинг ягона транспорт шохобчасини вужудга келтириш истиқболлари белгиланди.

(Давоми иккинчи бетда)

КОНГОДАН ҚЎЛИНГНИ ТОРТ!

Н. С. ХРУШЧЕВнинг Ж. Касавубу ва П. Лумумбага жавоби

Совет ҳукумати Конго республикасининг адолатли ишининг ғалабаси учун талаб қилиниши мумкин бўлган зарур ёрдамни кўрсатади деб айтди. Бу баёнот СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг Конго республикасининг президенти Жозеф Касавубу, бош министр ва миллий мудофаа министри Патрис Лумумбага юборган жавоб мактубида айтилган.

Касавубу ва Лумумба 14 июлда Н. С. Хрушчевга телеграмма юбориб, унда Конго давлат территорияси Бельгия қўшинлари томонидан оккупация қилинганлигини ва республика президенти ҳамда бош министрининг ҳаёти хавф остида қолганлигини хабар қилган эдилар. Ғарбий лагерь Конго республикаси суверенитетига қарши агрессияни тўхтатмаса, эҳтимол Совет Итифоқининг аралашишини сўрашга мажбур бўлармиз, деб ёзадилар улар.

Н. С. Хрушчев мактубда конголез халқининг империалистик агрессия қурбони бўлган Конго республикасининг мустақиллиги ва бутунлиги учун олиб бораётган қаҳрамонона курашининг жуда катта халқаро аҳамиятини таъкидлаб кўрсатади. Конго республикасига қарши империалистик интервенция—Африканинг тўла озод бўлиш процессини тўхтатишга ва, иложи бўлса, орқага қайтаришга уринишдир.

БМТ Хавфсизлик Кенгаши, деб ёзади Н. С. Хрушчев, Бельгия ҳукуматини Конго территориясидан Бельгия қўшинларини олиб чиқиб кетишга чақирадиган қарор қабул қилиб, фойдали иш қилди.

Бу қарорга қарамасдан агрессия давом этганида эди, Совет ҳукумати баён қиладики, БМТ йўли билан ҳам, Конго ишига ҳайрихоҳ бўлган тинчликсевар давлатлар йўли билан ҳам таъсирлироқ чоралар кўриш зарурати туғилади.

Совет ҳукумати бошлиғининг мактубида айтиладики, Конго республикасига қарши империалистик агрессияни бевосита амалга ошираётган давлатлар ва уларни бу ишга ундаётган давлатлар ўз жинояткорона ҳаракатларини давом эттирсалар, Совет Иттифоқи агрессияни тўхтатиш юзасидан қатъий чоралар кўриш олдида тўхтаб қолмайди.

Совет ҳукумати шунга асосланадики, Конгога қилинган агрессия анчайин бир локал конфликт эмас, бинобарин бу агрессияга барҳам бериш масаласи бутун дунё учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Конго иши бутун маданиятли инсониятнинг ишидир. (ТАСС).

БУГУН—МЕТАЛЛУРГЛАР КУНИ

ТЎНҒИЧИМИЗ

Республикамиз фахри, металлургиямиз тўнғичи Бекобод металлургия заводи коллективи бу йил ҳам ўз байрамига катта тортиқ билан келди. Йил бошидан шу бугунгача пландан ташқари кўплаб пўлат ва прокат ишлаб чиқарилди.

Корхонадаги бу йилги янгилик шуки, бир Социалистик Меҳнат Қаҳрамони—Ҳафиз Ғаниев ёнига иккинчи Қаҳрамон—Саид Нуриддинов ҳам қўшилди.

Балли сизларга, азамат металлургларимиз!

Чирчиқ қаттиқ қотишмалар заводи—республикамиз металлургиясининг кенжатой корхонасидир. Бу корхонанинг ёш коллективи шахдам қадамлар билан олға босаётир. Бу ерда тайёрланган маҳсулотлар мамлакатимизнинг 400 дан ортиқ кончилик, машинасозлик ва бошқа марказларига ҳамда бир қанча чет эл давлатларига юборилмоқда.

Маҳсулот чиқаришнинг ўсишини кўринг: ўтган йили—корхона ишга тушган дастлабки йил 1958 йилдагидан икки баравар кўп маҳсулот чиқарилди. Бу йил эса маҳсулот чиқариш яна бир ярим баравар кўпайтирилмоқчи. Ижодкор коллектив ишлаб чиқаришни шу тариқа жадаллаштира бориб, етти йилликнинг охирида 1958 йилдагидан 10 баравар кўп маҳсулот чиқарадиган бўлади.

Корхонада рангли металлар ва қаттиқ қотишмаларнинг янги турларини ишлаб чиқариш тез ўзлаштириб борилаётганлиги айниқса қувонарлидир. Бу ерда Ж. Сафаров, С. Смоляков ва бошқа ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадалар коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун қаттиқ туриб курашмоқдалар.

СУРАТДА: карбонизаторчилик ҳунарини мукаммал ўрганиб олган ёш ишчилардан Абдухалил Худойқулов ва Усмон Каримов ўртоқлар.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВИ НОМИ УЧУН

Комбинатимиз коллективи улуғвор етти йилликни муддатидан илгари бажариш учун белни маҳкам боғлаб ишга киришди. Ўтган йилнинг якунлари ёмон бўлмади. Бу йилги ишимиз ҳам чакки эмас. Азамат коллективимиз етти йиллик планни улуғ Коммунистик партиянинг июль Пленуми очиладиган кун арафасида бажарди. Ойнинг охиригача яна бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз.

Коммунистик меҳнат бригадаси ва коллективи номини олиш учун курашаётганлар бизда сон-саноқсиз десак бўлади. Ҳозир шулардан 7 бригадага коммунистик меҳнат бригадаси номи берилди.

Қўрғошинкон коллективи эса коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун зўр бериб курашмоқда. Бу коллектив ҳозир август ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётганлиги унинг ўз олдига қўйган мақсадига эришиш учун нақадар ғайрат билан ишлаётганлигини кўрсатади.

Кончиларимиз ва металлургларимиз Ватанимизнинг индустриал қудратини яна ҳам мустаҳкамлаш йўлида бундан буён яна ҳам унумли меҳнат қилишларига шак-шубҳа йўқ.

П. ПОКЛОНСКИЙ,
В. И. Ленин номидаги Олтинтопган кончилик — металлургия комбинатининг директори.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1960 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлари КПСС XXI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг ундан кейинги пленумлари тарихий қарорларидан руҳланиб, 1960 йил планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани кенг авж олдирдилар ва ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

Улар шу мажбуриятларни бажара бориб, халқ хўжалигини ривожлантиришда, маданий қурилишда ва меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини юксалтиришда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритдилар.

Саноатда, транспортда ва алоқада, қишлоқ хўжалигида ва тайёрлаш соҳасида, капитал қурилишда, товар оборотида 1960 йилнинг биринчи ярми планининг бажарилиш якунлари қуйидаги маълумотлар билан характерланади:

САНОАТ

Ўзбекистон ССР саноат корхоналари 1960 йилнинг биринчи ярмига белгиланган планни муддатидан илгари, 21 июнда бажардилар ва ярим йилликнинг охиригача бу планни 106 процент бажардилар. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришнинг йиллик ўртача ўсиш суръати етти йиллик планда 8,8 процент белгиланган эди. 1960 йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 15 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди, яъни ишлаб чиқаришнинг ўсиши етти йилликда белгиланганидан анча юқори бўлди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши, барча областлар, Қорақалпоғистон АССР ва Тошкент шаҳридаги маҳаллий саноат корхоналари, шунингдек министрлик ва бошқармаларнинг кўпчилиги 1960 йилнинг I ярим йилида саноат ишлаб чиқариши планини ошириб бажардилар.

(Давоми тўртинчи бетда).

КЕЧКИ ХАБАРЛАР

▲ Конго бош министри Лумумбанинг айтганлари ▲ Эфиопия ҳукумати Конгога ёрдам беришга тайёр. ▲ Конгодаги аҳволга Бельгия ҳукумати жавобгар. ▲ Америка кораблари Ливан сув чегараларини бузмоқда.

ПАРИЖ, 16 июль. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Леопольдвилдан хабар беради:

Бош министр Патрис Лумумба Конго парламентида нутқ сўзлаб, Бельгия қўшинларининг 12 соат ичида Конгодан олиб чиқиб кетилишини ва Бельгия солдатларининг Леопольдвилдан ва аэродромдан яқин олти соат ичида чиқиб кетишини талаб қилган.

АДДИС-АБЕБА. (ТАСС). Маҳаллий матбуотнинг хабар беришича, Эфиопия императори Хайле Селассие I Конго Республикасининг бош министри Патрис Лумумбага телеграмма юборган. Телеграммада Эфиопия мамлакатда осойишталик ўрнатиш ишида Конгога ёрдам беришга тайёр эканлиги изҳор қилинади.

⊙ НЬЮ-ЙОРК, 16 июль. (ТАСС) «Нью-Йорк Уорлд телеграм энд Сан» газетаси ўзининг Лондондаги мухбири Р. Руарканинг мақоласини босиб чиқарди. Мухбирнинг ёзишича, Конгодаги барча ташвишли аҳволга Бельгия ҳукумати айблидир.

⊙ **БАЙРУТ, 16 июль. (ТАСС).** «Аль-Ануар» газетаси яқинда Ливан ташқи ишлар министри Филипп Такланинг баёнотини босиб чиқарди. Баёнотда Ливан чет эл ҳарбий базаси бўлиб қолишни истамайди, деб айтилади. Унда бундай дейилади: «Ливан Американинг 6-флоти кораблари нимага асосланиб Ливаннинг сув чегараларини бузмоқдалар, деб сўрашга ҳақлидир».

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ БРИГАДАЛАРИ ВА ЗАРБДОРЛАРИ МУСОБАҚАСИ ИЛҒОРЛАРИНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

Республика касаба союзлари Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети маълум қиладиларки, коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари номини олиш учун мусобақалашаётган илғорларнинг республика кенгаши 1960 йил 22 июль эрталаб соат 10 да Навоий номли театрда очилади.

Кенгаш қатнашчилари 21 июлда эрталаб соат 10 дан кеч соат 9 гача Ўзбекистон Касаба союзлари Советининг мажлислар залида (Киров кўчаси, 20-уй) рўйхатга олинади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

(Боши биринчи бетда)

А. Н. Несмеянов халқ хўжалигини планлаштиришда электрон ҳисоб машиналарини қўллаш тўғрисидаги, Бутуниттифоқ илмий техника ахбороти институтининг фаолияти тўғрисидаги маълумотларни келтиради. У, СССР Фанлар академияси ишлаб чиқариш билан алоқани кучайтираётганлигини алоҳида таъкидлайди. Нотиқнинг фикрича, тез суръатлар билан индустрлаштирилаётган иқтисодий районлардаги халқ хўжалиги кенгашлари ва етакчи корхоналардан иборат составда фанлар академиясининг ихтисослаштирилган лабораториялари ва институтларини ташкил этиш пайти келган.

Академик Несмеянов КПСС Марказий Комитетининг Пленумини ишонтириб айтадики, совет олимлари халқ хўжалигининг техника тараққиётини тезлатишга, етти йиллик планни бажаришга янада зўр ғайрат ва сабот билан ёрдам берадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Ш. Р. Рашидов** минбарга чиқади.

Бошқирдистон Халқ хўжалиги кенгашининг раиси **С. И. Кувикин** сўз олади. У, Совет Бошқирдистонининг саноати мавж уриб ривожланаётганлигини исбот этувчи ёрқин рақам ва фактлар келтиради. Совет Бошқирдистонида ўтган бир ярим йил ичида пландан ташқари неча юз миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Саноат ишлаб чиқариш суръатлари тезлашиб бормоқда. Ўтган йили саноат ишлаб чиқариши суръатлари қарийб ўн тўрт процент, шу йилнинг биринчи ярмида эса, ўн беш процент тезлашди.

Янги техникани жорий қилиш соҳасида анча иш қилинди. Масалан, нефть саноатида неча юзлаб қудуқлар автоматлаштирилди, машинасозлик заводларида 50 га яқин механикалаштирилган поток линиялар ишга туширилди. Техникани тараққий эттириш учун муваффақиятли кураш олиб борилганлиги ўтган ярим йил ичида саноатда меҳнат унумдорлигини ўн процентдан зиёд ошириш имконини берди.

Бошқирдистон нефтчилари қудуқларни пармалаш юзасидан берилган топшириқларни анча ошириб бажардилар. Геология қидирув ишлари миқёслари кенгайтирилди. Нефть ва газ кўп чиқариладиган бир қанча янги конлар очилди. Кейинги бир ярим йил ичида республикада замонавий техника базасида вужудга келтирилган бир неча миллиард сўмлик янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди.

Корхоналарнинг коллективлари, дейди ўртоқ Кувикин, ташкилий-техника тадбирларини ишлаб чиқдилар. Бу тадбирлар умуман иқтисодий районда етти йиллик планни беш ярим йил ичида бажариш имконини беради.

Сўнгра, нотиқ бир қанча конкрет масалаларни, чунончи: янги нефть конларини тезроқ ўзлаштириш, нефть тозалайдиган корхоналарни кенгайтириш, нефть тозалайдиган саноатни приборлар ва запас қисмлар билан таъминлашни яхшилаш тўғрисидаги масалаларни кўтаради. У, олтин гугуртли нефтни ўз жойида қайта ишлаш зарур эканлигини ҳам кўрсатди. Бундан мақсад — республиканинг ўзида қурилиши лозим бўлган электростанцияларда ҳосил қилинган мазутдан фойдаланишдир.

Электростанциялар қурилиши министри **И. Т. Новиков** ўз нутқини мамлакатни электрлаштириш планини амалга оширишга бағишлади. Шу йилнинг биринчи ярмида, деди у, электростанцияларда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан неча юз минг киловатт кўпроқ янги қувватлар ишга туширилди.

Пленумда сўзга чиққан ўртоқлар республикаларда энергетика қувватларини ошириш суръатлари етарли эмаслиги тўғрисида гапирганликларини таъкидлаб, министр айтдики, тез ривожланаётган саноатни электр қуввати билан таъминламоқ учун етти йилликда электростанцияларнинг қувватини илгари мўлжалланганидек, 58—60 миллион киловатт миқдорида эмас, балки анча кўпроқ миқдорда ошириш талаб этилади. Ўртоқ Новиковнинг фикрича, бу тадбирни асосан Қозоғистон ва Сибирнинг кўмир конлари районларида кучли теплоэлектростанциялар қуриш йўли билан, шунингдек Нурек, Чарвоқ ва шулар сингари ғоят тежамли бир қанча гидроэлектростанциялар қуриш йўли билан амалга ошириш мумкин.

И. Т. Новиков айтадики, СССР Госплани энергетика қурилиши базаларини вужудга келтириш учун етарли миқдорда маблағ ажратмаётир, уларга машина-ускуналар ва автоматлаштириш воситаларини комплекс равишда етказиб беришни планлаштирмаётир. Ўртоқ Новиков машинасозлик заводлари электростанцияларга паст сифатли қозон, шарсимон тегирмонлар ва бошқа машина-ускуналар етказиб бераётганлигини кўрсатадиган мисолларни ҳам келтиради. Жумладан, юқори босимли ва юқори температурали буғ учун керакли сифатсиз турбопроводлар етказиб берилаётганлиги энергетика қурилиши ходимларини жиддий ташвишга солмоқда.

Ўртоқ Новиков сўзининг охирида энергетикани ривожлантириш истиқболларига тўхталиб ўтди. Бизнинг мамлакатимиз йил сайин кўпроқ қувватларни ишга туширади. Шу муносабат билан масалан, айланиб турмайдиган механизмларсиз электр қуввати ҳосил қилишни таъминламоқ учун тамомила янги агрегатлар ва электростанцияларни вужудга келтириш керак. Илмий тадқиқот институтлари, лойиҳа ташкилотлари ва заводлардаги инженер-техник ходимларнинг эътибори ҳозирги пайтнинг ўзидаёқ энергетикани янги техника босқичига кўтаришга қаратилиши лозим.

Лисичанск кимё комбинати — сунъий тола, пластмассалар, минерал ўғитлар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун зарур бўлган синтетик хом ашё тайёрлайдиган ва тез ривожланиб бораётган корхоналарнинг биридир. Комбинат директори **В. Ф. Гогин** Пленумга ахборот бериб айтдики, бу корхонанинг коллективи 1958 йил май ойидан бошлаб маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтирди. Бу ерда СССРда биринчи марта саноат шароитида капрон ва нейлон учун бензолдан хом ашё, табиий газдан техника спирти ва бошқа қимматли маҳсулот ҳосил қилина бошлади. Рационализаторлар ва ихтирочилар корхонанинг ишини юксак даражага кўтариш учун катта ҳисса қўшмоқдалар. Ярим йил ичида икки мингга яқин таклиф топширилди. Бу таклифларнинг ярмидан кўпроғи амалга оширилди.

Ҳозирги вақтда комбинатда капитал қурилиш ишлари кенг миқёсда олиб борилмоқда. Шу муносабат билан ўртоқ Гогин машина-ускуналарни етказиб бериш муддатларини қисқартириш ва уларнинг сифатини яхшилаш зарурлиги ҳақида гапиради. Бир қанча корхоналар машина-ускуналарни ўз вақтида етказиб бериш топшириқларини бажармаётирлар ва бу билан катта кимёни ривожлантиришга зарар етказмоқдалар. Комбинат йилнинг биринчи ярмида насос компрессорларини, арматураларни, контроль-ўлчаш приборларини ва ҳоказоларни зарур миқдорда ололмай қолди.

Киевдаги Ленин номли машинасозлик заводи каби завод ҳам жиддий нуқсонлари бўлган нагнетателлар тайёрлади. Никополь ва Биринчи Уральск труба заводлари яхши сифатли трубалар ишлаб чиқаришни таъмин этмаётир ва бунинг натижасида кимё саноати корхоналарини оғир аҳволга солиб қўймоқда.

Нотиқ комбинатда янги теплоэлектроцентраль ва электростанцияларни тезроқ қуриш ва Шимолий Донец дарёсининг сувини кўпайтириш проблемасини тезроқ ҳал этиш зарур эканлигини таъкидлайди. Бу чора Луганск иқтисодий районида кимё машинасозлигини ривожлантириш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

СССР Министрлар Совети илмий-техник Давлат комитетининг раиси **К. Д. Петухов** мамлакатда техникани тараққий эттиришнинг бир қанча энг муҳим проблемаларига тўхталиб ўтди.

Янги машиналарнинг конструкцияларини тузиш ва уларни ишлаб чиқаришни ташкил этишда, — деди нотиқ,—жиддий нуқсонлар бор. Бу нуқсонлар шундан иборатки, янги машиналар кўпинча янги технология процессларини комплекс таъминлаш учун эмас, балки кўп вақт эски технология процессларининг айрим операцияларини кўзда тутибгина вужудга келтирилади. Бунда гап машиналар тўғрисида эмас, балки бошқа нарса тўғрисида бораётир.

Ўртоқ Петухов ўз фикрини қуйидаги мисоллар билан тасдиқлайди. 1940 йилда «Сталинуголь» комбинатида қазиб чиқарилган бир минг тонна кўмирга тўққизта қазиш машинаси, ўн иккита пармалаш перфоратлари, олтита электровоз тўғри келар эди ва ҳоказо. Эндиликда бу комбинатда кўмир комбайнлари, кўмир ортиш машиналари ҳам бор. Электровозлар сони уч баравар ортди. Лекин шунга қарамай, бу йил қазиб чиқарилган бир минг тонна кўмир ҳисобига ишчилар сони жуда оз миқдорда камайди. Бунга сабаб шуки, янги машиналар бутун технология процессини ўзгартирмай туриб, қолоқ операцияларни бажариш учун ишга туширилди.

Бошқа бир мисол. Главмосстройнинг 150 минг ишчиси бир неча йил муқаддам йилига қарийб 500 минг квадрат метр ҳажмдаги уй-жойларни фойдаланиш учун топширар эди. 1959 йилда Главмосстройнинг 97 минг ишчиси бир ярим миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой қурди.

Бундай муваффақият қозонилганлигига сабаб шуки, қурилишда Н. С. Хрушчевнинг кўрсатмаларига мувофиқ, биноларни саноат шароитида тайёрланадиган қурилиш конструкциялари элементларидан барпо қилишга ўтишдек чинакам янги усуллар амалга оширилмоқда. Шу асосда қурилишнинг бутун технология процесси қайта ташкил этилди ва шунга мувофиқ замонавий янги машина-ускуналар яратилмоқда.

КПСС Марказий Комитети,—деди ўртоқ Петухов, — қурилишни ташкил этиш ва уни механизация воситалари билан таъминлаш соҳасида бизга яхши сабоқ берди. Лекин бу сабоқдан бошқа соҳаларда ҳали тегишинча фойдаланилмаётир.

Илмий ташкилотлар ва лойиҳа-конструкторлик ташкилотларининг ишини технология процессларининг мақсадга энг мувофиқ вариантларини танлаб олишга қаратиш лозим. Нотиқ бу ишга раҳбарликни илмий-техника комитетлари зиммасига юклашни таклиф этади.

Туркманистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари **Б. Овезов** айтадики, республика меҳнаткашлари хўжалик қурилишнинг катта вазифаларини ҳал этмоқдалар. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш, ишлаб чиқаришнинг бир қанча соҳаларида 1965 йилга мўлжалланган даражага икки ва уч йил олдин эришиш мажбуриятини олдилар. Ўртоқ Овезов кейинги бир ярим йил ичида Туркманистонда саноат маҳсулоти анча ортганлигини исбот этувчи рақамларни келтиради. Республика ўзининг индустриал қувватини тобора оширмоқда. Ғоят унумли ишлайдиган нефть конлари, синтетик ювиш воситалари ва олтингугурт кислотаси ишлаб чиқарадиган цехлар, нефть машина-ускуналари заводи ва бошқа корхоналар ишга туширилди.

Техникани тараққий эттириш вазифаларини амалга ошириш партия ташкилотларининг диққат марказида турибди. Нефть конларида нефть қатламлари босимини сунъий усулда сақлаб туриш ва қудуқларнинг ишини масофадан бошқариш, натрий сульфатини машина билан йиғиш ва мирабилитни механикалаштирилган усулда қуритиш тадбирлари муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Корхоналарда кўпгина янги машина ва станоклар ўрнатилди, янги поток линиялар жорий қилинди. Лекин шунга қарамай,—деди ўртоқ Овезов,—баъзи заводларда фан ва техниканинг ютуқлари ҳали суст жорий қилинмоқда, меҳнат унумдорлиги паст.

Туркманистонда жуда кўп табиий бойликлар бор. Бу эса, СССРнинг шарқи-жанубида кучли янги нефть-газ базаларини вужудга келтириш учун реал истиқболлар очиб беради. Шу муносабат билан ўртоқ Овезов СССР Госплани республика томонидан тақдим этилган ва нефть ҳамда газ саноатини янада ривожлантириш билан боғлиқ бўлган таклифларни қараб чиқиши лозим деб ҳисоблайди.

СССР Госстройининг раиси **В. А. Кучеренко** сўзга чиқади. Совет ҳокимияти ўрнатилганидан буён ўтган давр ичида қандай кўламда қурилиш ишлари бажарилган бўлса, 1959 йилдан тортиб 1965 йилгача худди шундай кўламдаги ишлар бажарилиши лозим. Етти йилликнинг охирги йилида қурилиш ишларининг ана шу кўлами ишлаб турган ишчилар миқдори ўзгармагани ҳолда 60 процент ортади. Ишларни индустрлаштириш ва механизациялаш йўли билан бунга эришилади. Кейинги йилларда бизнинг мамлакатимизда қурилишни асосан йиғма темир-бетон конструкциялар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳисобига индустрлаштириш учун жуда кўп иш қилинди. 1954 йилда қарийб 3 миллион кубометр йиғма темир-бетон конструкциялар тайёрланган бўлса, 1959 йилда 25 миллион кубометр тайёрланди.

Ўртоқ Кучеренко уй-жой қурилишини индустрлаштириш проблемаси қандай ҳал этилаётганлиги тўғрисида гапириб, йирик панелли уйлар қуриш афзал эканлигини таъкидлайди. 1964 йилда ана шу усул билан етти йилликнинг биринчи йилидагига нисбатан 50 баравар кўпроқ уй қурилиши лозим. Шу билан бирга нотиқ йирик панеллар ишлаб чиқарадиган корхоналар қурилиши ҳали жуда суст олиб борилаётганлигини ҳам уқтириб ўтади. Бир ярим йил ичида 120 завод ўрнига атиги 24 завод қурилган.

СССР Госстройининг раиси қурилиш механизмларининг конструкциялари тобора такомиллаштирилаётганлигини ва модернизация қилинаётганлигини айтади. Ўртоқ Кучеренко қурилиш машинасозлиги заводларининг эътиборини бошқа хилдаги маҳсулотлар чиқаришга қаратаётган баъзи халқ хўжалиги кенгашларини танқид қилади.

Сўнгра нотиқ ишнинг техника жиҳатидан юксак даражада бўлиши ва қурилиш қимматининг камайтирилиши лойиҳаларнинг сифатига кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини айтади ва мамлакатда қурилиш ишларини яхшилаш зарур деб таъкидлайди.

ВЦСПС раиси **В. В. Гришин** ўз нутқида совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш тўғрисида гапиради. Бизнинг мамлакатимизда ишчи ва хизматчиларнинг реал иш ҳақи ошиб бормоқда, иш куни қисқартирилмоқда, меҳнаткашларга жамоат хизмати кўрсатиш учун давлат томонидан тобора кўп маблағ сарф қилинмоқда. Ўтган йилнинг бир ўзидагина шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида жами 80 миллион квадратметрдан кўпроқ ҳажмда уй-жой қурилди. Кейинги бир ярим йил ичида малакали ёш ишчилардан 860 минг киши халқ хўжалигида ишлаш учун юборилди.

Нотиқ озиқ-овқат товарлари ишлаб чиқариш тез ортиб бораётганлиги тўғрисида қизиқарли маълумотлар келтиради. Ўтган йили ишчи оилаларининг бюджетини ўрганиб чиқиш натижалари жон бошига ўртача миқдорда гўшт истеъмол қилиш 1958 йилдагига нисбатан 11 процент, гўшт маҳсулотлари истеъмол қилиш 13 процент, сут ва сабзавот истеъмол қилиш 5 процент, мева истеъмол қилиш 16 процент, тухум истеъмол қилиш 6 процент ва кондитер маҳсулотлари истеъмол қилиш 8 процент ортганлигини кўрсатди.

В. В. Гришин совет касаба союзлари халқ хўжалигида янги муваффақиятларга эришиш учун, етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун олиб борилаётган курашга катта ҳисса қўшаётганликларини таъкидлайди. Совет касаба союзлари мусобақани авж олдириш, коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари ҳаракатини кучайтириш, рационализаторлар ва ихтирочиларнинг, илмий-техника жамиятларининг ишини яхшилаш ва ишчилар, инженерлар ҳамда техниклар ижодий фаолиятининг бошқа формаларини ривожлантириш йўлида иш олиб бормоқдалар.

Транспорт қурилиши министри **Е. Ф. Кожевниковга** сўз берилади. КПСС нинг XXI съезди,—дейди нотиқ,—транспортни тубдан реконструкция қилиш вазифасини қўйди. Паровозларни замонавий ва тежамли локомативлар—электровозлар ва тепловозлар билан алмаштириш, шунингдек поездлар ҳаракатини бошқаришда автоматикани кенг қўлланиш темир йўлларда ана шундай қайта қуришнинг негизидир.

Транспорт қурилиши министрлигининг ташкилотлари съезд қарорларига амал қилиб, 1959 йилда темир йўлларни электрлаштириш планини 106,8 процент бажардилар. Беш минг километрдан кўпроқ узунликда Москва—Иркутск темир йўлини электрлаштириш тамомланмоқда. Қурувчилар ишларни шу йил октябрь ойида тамомлаш мажбуриятини олган эдилар, бу мажбурият муваффақиятли бажарилмоқда.

Техника жиҳатидан реконструкция қилиш темир йўлларда поездлар ва юкларни ўтказиш имкониятини анча оширади. Аммо шундай бўлса ҳам, кўпгина магистраллар миқдори ортиб бораётган юкларни ташиш ишларини зўр тиғизлик билан бажармоқдалар. Ишлаб турган йўлларни техника билан таъминлашни кучайтирибгина қолмай, балки хусусан Сибирь, Урал, Қозоғистон ва Узоқ Шарқ районида янги темир йўллар қурилишини кенгайтириш ҳам талаб этилади.

Сўнгра ўртоқ Кожевников қурилишнинг индустриал базасини ривожлантириш тўғрисида гапиради.

Ўртоқ Кожевников сўзининг охирида автомобиль йўл қурилишининг баъзи бир масалаларига тўхталиб ўтди.

Шундан кейин КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. Н. Косигин сўзлайди.

Шу билан музокаралар тўхтатилади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми муҳокама этилган масала юзасидан бир овоздан қарор қабул қилади. (ТАСС).

БУХОРО. Газли нефть разведкасининг электр пайвандчиси В. ТАСКИН КПСС Марказий Комитети июль Пленуми шарафига олган социалистик мажбуриятини шараф билан бажарди. Шу кунларда у смена топшириғини 150—160 процентга етказиб бажармоқда. СУРАТДА: В. ТАСКИН.

Ф. ШАМСИДДИНОВ фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ўртоқ Ш. РАШИДОВ нутқи

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари)

Ўртоқлар! Бизнинг қудратли социалистик Ватанимиз ўз ижодий кучлари бениҳоя равнақ топган ажойиб кунларни бошидан кечирмоқда. Партия XXI съездидан кейин атиги бир ярим йил ўтди. Лекин бу давр ичида жуда кўп иш қилинди! Совет халқининг қаҳрамонона ишлари, мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун, ер юзида тинчлик учун қилинаётган буюк ижодий ишлар пафоси Пленумда қилинган докладлар ва нутқларда ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Халқ бахт-саодати учун атоқли курашчи Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги Марказий Комитет ва Совет ҳукуматининг доно ички ҳамда ташқи сиёсатини мамлакатимизнинг ҳамма халқлари қизғин маъқулламоқдалар.

Барча совет кишилари каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам шу Пленумни муносиб кутиб олишга тайёрланиб, катта муваффақиятларга эришдилар. Республикадаги саноат корхоналарининг коллективлари ярим йиллик ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари, 21 июнда бажардилар. Ўзбекистон ярим йил ичида мамлакатга пландан ташқари бир неча юз миллион сўмлик саноат маҳсулоти берди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. 1960 йилда давлатга қоракўл тери ва тухум сотиш юзасидан олинган мажбуриятлар ошириб бажарилди. Пилла ва дон сотиш давлат планлари ҳам бажарилай деб қолди. Пахтакорларимиз об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши орқасида рўй берган қийинчиликларни муваффақиятли суратда енгиб, «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириш учун зўр ғайрат билан кураш олиб бормоқдалар.

КПСС XXI съездидан кейинги даврда партиянинг ленинча миллий сиёсати янада ривожлантирилди, совет халқларининг дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги янада кўпроқ мустаҳкамланди, социалистик тузумимизнинг буюк имкониятлари янада зўр куч билан рўёбга чиқди.

Республикада келажак пионерларининг шонли ҳаракати — коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари номини олиш йўлидаги мусобақа кун сайин кенгаймоқда. Бу мусобақада юз мингдан кўпроқ киши қатнашмоқда. 900 га яқин бригада, смена ва участка ана шу фахрий номни олишга сазовор бўлди.

Республика партия ташкилоти янги техникани ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилиш, янги корхоналарни ишга тушириш, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва эскириб қолган машина-ускуналарни алмаштириш соҳасида тегишли тадбирларни амалга оширдилар. Бу тадбирлар саноатимизнинг катта муваффақиятларга эришувида муҳим роль ўйнади.

Саноатнинг кўпгина тармоқларида ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш йўли билан оғир қўл меҳнатига барҳам бериш соҳасида анча иш қилинди. Республикадаги гидроэлектростанцияларни автоматлаштириш ва телемеханизациялаш тугалланмоқда, нефть қудуқларини масофадан бошқариш усулига ўтилмоқда. Марказий Комитетнинг июнь Пленумидан кейингина корхоналаримизда юздан кўпроқ поток линиялар ўрнатилди.

Техникани тараққий эттириш соҳасида кўрилган бу тадбирлар ва бошқа кўп чоралар ишлаб чиқаришнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашимиз учун имконият туғдирди. Ярим йил ичида республика саноатида меҳнат унумдорлиги 18 процент ортди. Маҳсулот таннархини камайтириш плани ошириб бажарилди.

Республика партия ташкилоти мамлакат пахтачилигини комплекс механизациялаш учун машиналар вужудга келтириш ва ишлаб чиқаришда республика зиммасига катта жавобгарлик юкланганлигини яхши англаб, конструкторлик бюролари, илмий тадқиқот институтлари ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларининг ишини яхшилаш соҳасида бир қанча тадбирларни амалга оширди.

Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида уяга белгиланган миқдорда чигит ташлаган ҳолда, квадрат-уялаб экиш учун махсус сеялка вужудга келтириш зарурлиги тўғрисида гапирган эди. Бу сеялка уруғлиқни кўп миқдорда тежаш ва пахтачиликда яганалаш каби кўп меҳнат талаб қиладиган ишга барҳам бериш имкониятини туғдирган бўлур эди. Биз бу йил республикада янги сеялкалар билан 50 минг гектар ерга чигит, 25 минг гектар ерга маккажўхори экдик.

Республика бу йил пахта терадиган «ХВС-1,2» маркали машиналар ишлаб чиқаришни олти баравар кўпайтиради. Мамлакатнинг барча пахтакор республикаларида ўтган йил куз фаслида шу маркадаги машиналарга яхши баҳо берилди.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида тўқимачилик саноатига тоза пахта толаси етказиб бермаётганлиги учун республикамиз жиддий танқид қилинган эди. Ўзбекистон партия ташкилоти ана шу нуқсонга барҳам бермоқ учун тегишли чораларни кўрди ва кўрмоқда.

Капитал қурилиш республикадаги қолоқ соҳа бўлиб келган эди. Ўтган ярим йил ичида бу масала Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленумларида икки марта муҳокама қилинди. Кўрилган тадбирлар натижасида қурилиш ишлари соҳасидаги аҳвол анча яхшиланмоқда. Цемент ишлаб чиқарадиган янги корхоналар ишга туширилди. Қурилиш индустриясининг йирик корхонаси — Тошкент уй қуриш комбинати қурилди, йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш кўпайтирилди.

Ўзбекистонда, дейди нотиқ, хом ашё ресурсларининг янги йирик конлари топилди. Бизда табиий газ запаслари ҳозир икки триллион кубометр ҳисобланади. Ҳозирги пайтда Қорақалпоғистон Автоном Республикасида келгусида кўп газ олинадиган катта конлар топилди. Ана шу жуда керакли хом ашёдан фойдаланиш масалаларини тезроқ ҳал этиш керак.

Тошкент яқинида, «Ўзбекистон кочегаркаси» деган ном билан машҳур бўлган Оҳангарон районида жуда кўп кўмир запаслари билан бир қаторда, каолин балчиқ запаслари ҳам кўп топилди. Бу зонада арзон электр энергияси, арзон ёқилғининг мавжудлиги Оҳангаронда алюминий ва алюминий қотишмалари ишлаб чиқаришни ташкил этиш имконини беради.

Нотиқ сўзининг охирида бундай дейди: Марказий Комитет Пленумини ишонтириб айтаманки, марксизм-ленинизм улуғ идеяларига қатъий содиқ бўлган, Ватан олдидаги ўз интернационал бурчини шараф билан бажаришга астойдил интилаётган Ўзбекистон партия ташкилоти атоқли ленинчи Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг синалган ва доно раҳбарлигида омма ўртасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишларни янада юксак даражага кўтаради, республиканинг барча меҳнаткашларини янги муваффақиятларга эришиш йўлидаги курашга сафарбар қилади. **(Қарсаклар).**

ҚАРДОШ ТОЖИК ПАХТАКОРЛАРИ СУРХОНДАРЁ ДАЛАЛАРИДА

Қўшнилар тажриба алмашмоқдалар

ТЕРМИЗ, 16 июль. (ЎзТАГ). Сурхон водийсига Тожикистон пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг бир группаси келди.

Пархар район партия комитетининг секретари ўртоқ Раҳмонов бошчилигидаги меҳмонларнинг кичик бир группаси Сариосиё районидаги Сталин номли колхоз пахта далаларига борди. Умар Назаров бригадасининг участкасида дўстона суҳбат бошланди. Қардош республика в а к и л л а р и участкани айланиб чиқиб, шуни айтдиларки, бу ерда ғўза ғовлаб кетган, ғўза туплари яхши ўсгану, лекин уларда ҳосил шоналари кам. Меҳмонлар чеканкани тезроқ бошлашни, кўп суғормасликни маслаҳат бердилар, чунки бу далада ер ости сувлари жуда юзага яқинлашган. Қўшни Чори Деҳқонов бригадаси участкасида аҳвол бошқача экан. Бу ерда ҳар туп ғўзанинг пастки шохида 2—3 тадан бўлиқ кўсак бор. Бригадир бундай дейди:

—Бунда универсалчимиз Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Носир Қосимовнинг хизмати катта. У ғўзани жуда сифатли парвариш қилмоқда.

Калинин номли колхозда ғўзанинг аҳволи жуда хилма-хил. Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари бунинг сабабларини аниқлаш билан шуғулланмоқдалар.

Тожик пахтакорларининг иккинчи кичик группаси Қарши группа районларига жўнади. Йўлда улар Шеробод районидаги ингичка толали пахта ғўзасининг аҳволи билан қизиқдилар. Сталин номли колхоз далаларидаги экинлар жуда яхши таассурот қолдирди. Бу ерда жадал тарзда ҳосил тўпламоқда.

Қардош республиканинг вакиллари Ленин номли колхоз бу йил ўзлаштирган катта қўриқ массивига алоҳида эътибор бердилар. Ўзаро текшириш бригадасининг аъзоси Тожикистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг инженери ўртоқ Х. Мўминов Авазбердиев бригадасида универсалчи Холмўмин Нормуротов культивациясининг сифатини текширди ва унга тўғридан-тўғри бундай деди:

—Ўртоқ Нормуротов сифатсиз ишлаяпти. Агрегатнинг иш органлари қатор ораларини кенг олмаётир, тупроқ етарли чуқурликда юмшатилмаётир.

Камчилик шу ернинг ўзидаёқ дарҳол тузатилди.

Тожикистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг бош агрономи Н. Елисеев бир қанча жойларда суғориш билан ерни ишлаш ўртасида катта узилиш бўлганлигини айтди.

Сурхондарёда ўзаро текширишнинг дастлабки куни ана шундай ўтди.

ПАХТАНИ МАШИНАДА ТЕРИШ УЧУН

ТУРСУНОЙ ОХУНОВА КОЛХОЗИДА

Турсуной Охунова ўтган йили мавсумда 210 тонна пахта териб, ишни қойил қилди. Бу йил республикамизда, шунингдек қардош республикаларда Турсунойнинг дугоналари — механик-ҳайдовчи бўлиш учун астойдил ҳаракат қилаётган хотин-қизлар сони тобора кўпаймоқда.

Турсуной бу йил комплекс механизация бригадасига бошчилик қилмоқда. Қаҳрамоннинг бригадаси 100 гектарга чигитни уяларга белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган сеялка билан экди. Ҳозир ғўза кетмон ишлатилмасдан кўндалангига ва узунасига парвариш қилинмоқда.

Мамлакатимизга донг таратган механик-ҳайдовчи Турсуной Охунова ишлаётган Чиноз районидаги Киров номли колхоз бу йил 1575 гектар ерга чигит экиб, давлатга 4500 тонна «оқ олтин» сотиш мажбуриятини олган.

Колхозда ғўза парвариши даврида механизациянинг кучидан тўла фойдаланишга алоҳида эътибор берилмоқда. Механизаторларнинг ҳар бири мавсумда камида 1000 гектар майдондаги ғўзани ишлаш мажбуриятини олган. Наби Назаров, Тожимат Исмоилов, Кўчали Қурбонов, Рустам Мамажонов, Маннон Ғаффоров сингари универсалчилар мавсум бошидан буён 500—600 гектар майдондаги ғўзани культивация қилдилар.

Турсуной бошлиқ бригадада ишлаётган П. Абдураҳимов «ДТ-24» трактори билан ҳозиргача 675 гектар майдондаги ғўзани сифатли культивация қилишга муваффақ бўлди. У мавсумда 150 тонна пахта теришга сўз берди.

Колхозда Турсунойнинг шогирдлари — Насиба Саидхўжаева, Турсуной Йўлдошева, Инобат Охунова, Адолат Охунова, Дариқа Йўлдошева, Хосият Жўраева пахта териш машинасини бошқаришни ўрганиб олдилар. Қизлардан 7 киши механик-ҳайдовчи бўлиб ишлайди. Турсунойнинг ўзи мавсумда 300 тонна пахта теришга аҳд қилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳосилни машинада териб олишга тайёргарликни кучайтириш тўғрисидаги қарорини колхоз аъзолари мўл ҳосил тўплаш учун қизғин курашаётган бир пайтда кутиб олдилар.

— Колхозимиз бўйича камида 1300 тонна ёки ўтган йилгидан икки баравар кўп ҳосилни машинада териб оламиз, — дейди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова. — Бу 1960 йилда республикамиз бўйича машинада териб олинадиган 500 минг тоннага бизнинг ҳиссамиз бўлади.

И. ЎРИНБОЕВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўртоқлар! Партия Марказий Комитетининг шу Пленуми мамлакатимиз ҳаётидаги муҳим бир даврда, бутун совет халқи партия XXI съезди томонидан илгари сурилган етти йиллик планнинг улуғвор вазифаларини ўз ижодий меҳнати билан амалга ошираётган бир пайтда ўтмоқда.

Совет Иттифоқининг шонли Коммунистик партияси совет халқининг коммунистик жамият қуриш йўлидаги ижодий фаолиятига илҳом бермоқда ва бу фаолиятни ташкил этмоқда. Бизнинг партиямиз монолит, ягона партия бўлиб, ўз Марказий Комитети теварагига ҳарқачонгидан кўра маҳкам жипслашгандир ҳамда бутун куч ва эътиборини мамлакатимизда коммунистик жамият қурилиши вазифаларини ҳал этишга қаратмоқда. Улуғ ленинчи партия раҳбарлигида коммунизм сари олға бораётган совет халқининг ғолибона ҳаракатини тўхтата оладиган куч дунёда йўқ.

Бу Пленумда саноатни ривожлантириш ва фан ҳамда техниканинг энг янги ютуқларини халқ хўжалигига жорий қилиш масалалари қараб чиқилаётганлиги мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир. Мамлакат халқ хўжалиги олдида турган ана шу янги жуда муҳим вазифаларни Н. С. Хрушчев коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари мусобақаси илғорларининг Кремлда ўтказилган Бутуниттифоқ кенгашида ва бошқа бир қанча нутқларида батафсил баён қилиб берди.

Пленум қатнашчилари РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Герасимовнинг, Украина ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари ўртоқ Сениннинг, Латвия Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Гайленинг, Красноярск Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Ломаконинг, Кемерово Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Графовнинг, Қарағанда Халқ хўжалиги кенгаши раиси ўртоқ Братченконинг, СССР Министрлар Совети автоматлаштириш ва машинасозлик давлат комитетининг раиси ўртоқ Костоусовнинг ва Украина ССР Фанлар академияси электрпайвандлаш институтининг директори ўртоқ Патоннинг чуқур мазмунли докладларини зўр эътибор билан тингладилар.

Бу докладларда ва партия ҳамда хўжалик ташкилотлари раҳбарлари, олимлар ва ишлаб чиқариш новаторларининг нутқларида мамлакатимизнинг халқ хўжалигини ривожлантиришда эришилган катта муваффақиятлар очиқ-равшан кўрсатиб берилди. Совет халқи ва партиямизнинг битмас-туганмас ижодий кучи ана шу муваффақиятларда акс эттирилди.

Партия ташкилотлари, халқ хўжалиги кенгашлари, ишчилар, инженерлар, техниклар, ишлаб чиқариш новаторларининг партия XXI съезди қўйган буюк вазифаларни амалга ошириш соҳасида қандай катта ишларни қилганликлари конкрет мисоллар билан кўрсатилди. Коммунистик меҳнат зарбдорлари, бригадалари ва коллективлари номини олиш учун ўтказилаётган мусобақа кенг авж олди.

Никита Сергеевич Хрушчев айтдики, марксизм-ленинизм ҳозирги пайтда фақат назариягина эмас. Марксизм-ленинизм идеялари бизнинг мамлакатимизда муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда ва Европа ҳамда Осиёдаги кўпгина мамлакатларда турмушга татбиқ этилмоқда.

Бизнинг партиямиз, совет халқи илгари инсоният фақат орзу қила олган вазифаларни ҳал этмоқдалар. Биз эндиликда етти йил мобайнида шундай вазифаларни ҳал этмоқдамизки, бу вазифаларни амалга оширмоқ учун авваллари кўп ўн йиллар талаб этилган бўлур эди.

Буни қуйидаги мисолларда яққол кўрсатиш мумкин.

Марказий статистика бошқармаси ўтказган рўйхат маълумотларига қараганда, 1960 йил 1 январга қадар давлат ва кооператив ташкилотларининг барча асосий фондлари ҳозирги нархларда икки триллион тўрт юз миллиард сўмдан кўпроқ маблағни ташкил этади. Буларнинг ҳаммаси Россия ташкил топганидан буён ўтган давр ичида ва совет ҳокимиятининг 42 йили мобайнида тўпланди.

Ҳозирги пайтда бизнинг олдимизда 1960 йилдан тортиб 1965 йилгача бўлган вақт ичидагина мамлакатимиз халқ хўжалигининг асосий фондларини икки баравар ошириш вазифаси турибди. Бунинг маъноси шуки, биз мамлакатимизнинг бутун тарихи мобайнида қанча вужудга келтирган бўлсак, етти йилликда худди шунча бойлик яратамиз. **(Давомли қарсаклар).**

Капитализм дунёсидаги мамлакатларнинг бирортаси ҳам бундай вазифани ўз олдига қўя олмайди.

Ҳозирги пайтда Совет Иттифоқи дунёнинг энг қудратли мамлакати экан, етти йилликнинг охирига келиб, Совет Иттифоқи халқ хўжалигининг моддий техника базаси икки баравар ортганида унинг кучи ва қудрати ғоят ортажаги турган гапдир.

Бошқа бир мисол. СССР нинг миллий даромади етти йилликнинг охирига келиб 1958 йилдагига нисбатан 62—65 процент ортади ва, шундай қилиб, урушдан аввалги 1940 йил даражасидан қарийб 6 баравар кўпаяди. Миллий даромад ўсишининг ана шундай юксак суръатларига капиталистик мамлакатларнинг бирортаси ҳам эриша олмайди.

Миллий даромаднинг ўсиши натижасида меҳнаткашларнинг даромадлари ортади ва халқ истеъмолининг тобора ўсиши таъминланади. Бу эса, давлатимизнинг халқ моддий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлигини жуда яққол ифода этади.

Партия аҳолининг турмуш даражасини систематик равишда ошириш вазифасини қўйди. Бу вазифа муваффақиятли суратда ҳал этилмоқда: иш ҳақи даражаси ошмоқда, нархлар камайтирилмоқда, аҳоли уй-жой билан тобора кўпроқ таъминланмоқда ва асрлар бўйи амалга ошмай келаётган уй-жой проблемаси социалистик мамлакатимизда батамом ҳал этиладиган пайт узоқ эмас.

Маълумки, бизнинг мамлакатимизда ишчи ва хизматчиларни олти ва етти соатлик иш кунига кўчириш 1960 йилда тамомланади. Шу билан бирга ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи камайиши уёқда турсин, балки меҳнат унумдорлигини ошириш асосида узлуксиз кўтарила боради. Биз ишчи ва хизматчилардан олинадиган солиқларни шу йилнинг ўзида дунёда биринчи бўлиб бекор қилишга киришамиз.

Яна шундай мисолни ҳам келтириш мумкин. Уруш тамом бўлганида, масалан айтайлик, пўлат ишлаб чиқариш соҳасида Америка Қўшма Штатларига етиб олиш имконияти биз учун узоқ бир перспектива эди. Эндиликда аҳвол ўзгарди. 1960 йилда биз 65 миллион тонна пўлат, 1961 йилда 71 миллион тонна пўлат эритамиз, Америка Қўшма Штатларида эса 1959 йилда 85 миллион тонна пўлат эритилган эди, холос.

Бу вазифанинг эндиликда узоқ перспектива эмаслигини кўриб турибсиз ва бу вазифани яқин вақтлар ичида ҳал этишимизга ва Америка Қўшма Штатларидан ўзиб кетишимизга шак-шубҳа йўқ. **(Карсаклар).**

Етти йиллик биринчи йили планини бажариш якунлари ва етти йиллик иккинчи йили биринчи ярим йил планининг бажарилиши тўғрисида яқинда эълон қилинган маълумотлар шуни кўрсатадики, етти йиллик планда белгиланган топшириқлар бажарилибгина қолмай, балки муҳим кўрсаткичлар бўйича анча ошириб ҳам бажарилмоқда.

1959 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш планда мўлжалланган 7,7 процент ўрнига 11 процентдан кўпроқ ортди ва шу йилнинг биринчи ярмида йиллик планда мўлжалланган 8,1 процент ўрнига 10 процентдан зиёд кўпайди.

Етти йиллик план амалга ошира бошлаган пайтдан буён контроль рақамлар ҳисобларида кўзда тутилганидан 3,4 миллион тонна кўпроқ пўлат, 2,6 миллион тонна кўпроқ прокат, 5 миллиард киловатт-соат кўпроқ электр қуввати ишлаб чиқарилди, 3 миллион тоннадан кўпроқ нефть, 4 миллион тоннадан кўпроқ темир руда чиқарилди, машиналар, кимё маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлар анча кўпроқ ишлаб чиқарилди.

Уй-жой қурилиши кенг миқёсларда олиб борилмоқда. Совет Иттифоқи ҳар минг киши ҳисобига қурилаётган квартиралар миқдори жиҳатидан дунёда биринчи ўринни олди.

Эришилган муваффақиятлар ҳаммамизни, барча совет кишиларини ва бутун прогрессив инсониятни қувонтирмоқда ҳамда капитализм билан тинч иқтисодий мусобақада ғалаба қозонишимиз учун қатъий ишонч туғдирмоқда.

Н. С. Хрушчев коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари мусобақаси илғорларининг Бутуниттифоқ кенгашида бундай деган эди: «...Биз саноат ва транспортнинг иш натижаларидан мамнун бўла оламиз. Аммо коммунистларнинг, совет кишиларининг табиати шундайки, муваффақиятларимиз ҳар қанча катта бўлганида ҳам улар билан мағрурланиб кетиш бизга хос хусусият эмас».

Ҳаёт олға бормоқда, совет кишилари тобора кўп тажриба ва билим тўпламоқдалар, Социалистик ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун мавжуд имкониятлардан яхшироқ фойдаланишга моҳир бўлиб қолмоқдалар.

Бизнинг бу соҳадаги имкониятларимиз кўп. Бу нарса докладларда, шунингдек Пленум қатнашчиларининг нутқларида — Кузнецк заводи листопрокат цехининг старший вальцовшчиги ўртоқ Картавихнинг, «Чистяковантрацит» трестига қарашли Лутугин номли шахта коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи ўртоқ Кольчикнинг, олимларимиздан Патон, Иоффе, Несмеянов, Христианович ўртоқларнинг, шунингдек КПСС Марказий Комитети аъзолари ва Пленум қатнашчиларининг нутқларида аниқ-равшан кўрсатиб берилди.

Уларнинг чуқур мазмунли нутқлари ўртага қўйилган масалаларни яхши билганликларини кўрсатади ва мамлакатимизни янада юксалтиришга, янги, янада юксак марраларга эришишга қаратилгандир.

Бизнинг эришган муваффақиятларимиз ана шу нутқларда яққол кўрсатилди. Шу билан бирга ташкилий масалалардаги, планлаштириш ва таъминотдаги жиддий камчиликлар очиб ташланди ва ана шу нуқсонларни бартараф қилиш юзасидан фойдали маслаҳатлар берилди ҳамда таклифлар киритилди.

Пленумда қилинган докладларда ва нутқларда кўпгина конкрет ва жуда муҳим таклифлар илгари сурилди, кўпгина танқидий мулоҳазалар айтилди. Ана шу таклиф ва танқидий мулоҳазаларнинг амалга оширилиши планни муваффақиятли суратда тўла ва ошириб бажариш учун халқ хўжалиги резервларидан янада кўпроқ фойдаланиш имконини беради.

Марказий Комитет Президиуми ва ҳукумат Пленумга қуйидагиларни маълум қилишни менга топширдилар: нутқларда кўтарилган масалаларнинг ҳаммаси Марказий Комитетда ва ҳукуматда ҳар томонлама қараб чиқилади ва халқ хўжалигини тағин ҳам тез ривожлантиришни таъминлаш мақсадида мазкур таклифларни тез амалга оширишга қаратилган зарур қарорлар қабул қилинади.

Иттифоқчи республикалар Коммунистик партиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советлари, область партия комитетлари, халқ хўжалиги кенгашлари, марказий бошқармалар ва муассасалар ҳам ўз олдиларига қўйилган масалаларни қараб чиқишлари ва зарур чоралар кўришлари лозим.

Партия, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотлари техника тараққиётини янада жадаллаштириш учун, саноат ва транспортнинг ишида юксак кўрсаткичларга эришмоқ учун, етти йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ижодий ташаббус ва жавобгарликни тағин ҳам ошириш мақсадида ташкилотчилик ишларини кенг миқёсда ривожлантиришлари лозим. Барча резервларни ҳаракатга келтириш ва экономикамизда мавжуд бўлган барча имкониятлардан фойдаланиш керак.

Янги техникани жорий қилиш асосида меҳнат унумдорлигини янада ошириш—муҳим вазифадир. Бундан мақсад—халқ хўжалигининг кучли суратда юксалишини таъминлашдан ва иш кунини яна қисқартириш учун ҳамда халқнинг моддий турмуш даражасини кўтариш учун база вужудга келтиришдан иборат.

Аҳоли учун товарлар ишлаб чиқариш масалаларига кўпроқ эътибор бериш зарур, токи жон бошига истеъмол қилиш жиҳатидан дунёдаги энг юксак даражага жуда қисқа вақт ичида эришайлик.

Техника жиҳатдан энг илғор маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқ зарур. Шу нарса муҳимки, станоклар, агрегатлар ва машиналарнинг ҳар бир янги серияси меҳнат унумдорлиги жиҳатидан капиталистик мамлакатларда ишлаб чиқарилаётган машиналарнинг энг яхши нусхаларидан юқори бўлсин. Аҳолига сотиш учун чиқариладиган маҳсулот нафислиги, гўзаллиги билан ажралиб туриши ва истеъмолчиларнинг талабларини тўла қондириши лозим.

Бутун халқ хўжалигини юксалтириш учун асосий резерв бўлган маҳсулот таннархини тобора камайтириш —муҳим вазифаларнинг биридир. Маҳсулотнинг таннархини камайтириш масаласи барча корхоналар раҳбарларининг диққат марказида туриши керак.

Ажойиб ишчилар синфимиз, деҳқонларимиз, зиёлиларимиз учун, бутун совет халқи учун яхши маиший шарт-шароит вужудга келтириш, савдо-сотиқни, умумий овқатланишни, аҳолига маданий хизматни яхшилаш учун зарур ҳамма чораларни кўришимиз керак.

Барча партия, совет ва хўжалик органлари совет кишисининг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилишлари керак.

Биз ана шу жуда муҳим вазифаларни ҳал этмоқ учун зарур имкониятларнинг ҳаммасига эгамиз.

Ўртоқлар! Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг шу Пленуми партиямизнинг ҳаётида, бутун совет халқининг ҳаётида жуда муҳим воқеадир.

Маълумки, бизнинг партиямиз социалистик давлат тараққиётининг ҳамма босқичларида техникани тараққий эттиришга жуда катта аҳамият бериб келди. Ҳозирги вақтда техникани узлуксиз тараққий эттириш учун курашнинг аҳамияти кўп даражада ортади ва аслида бу кураш коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтириш соҳасида ҳозирги кунда энг муҳим звенодир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев ўз нутқларида кўп марта таъкидлаб айтдики, коммунизмга яқинлаша борган сари фан-техникани ҳар томонлама тараққий эттириш учун кураш жуда катта аҳамиятга эга бўлади, чунки коммунизм фан ва техниканинг замонавий илғор муваффақиятларигагина таяниши мумкин. Партиямиз Марказий Комитети мамлакат халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида техникани тараққий эттириш учун курашни янада кучайтириш масалаларини Пленумларда муҳокама қилаётганлиги бечиз эмас.

Кейинги йилларда фан ва техниканинг мавж уриб юксалганлиги, социалистик хўжалик системасининг битмас-туганмас имкониятлари ва жуда катта афзалликлари мамлакатимизнинг ишлаб чиқариш кучларини ҳар томонлама ривожлантириш учун барча зарур шарт-шароитни вужудга келтиради.

Партиямизнинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, халқаро кескинликни юмшатиш учун изчиллик билан қатъий кураш олиб бормоқдалар.

Халқлар ўртасида дўстлик ва бутун дунёда тинчлик ўрнатишни кўзда тутиб, биз ўтказиб келаётган тинчликсевар ташқи сиёсат бутун прогрессив инсониятнинг, ер юзидаги барча оддий кишиларнинг маъқуллаши ва муҳаббатига сазовор бўлди.

Давлатимизнинг тинчликсеварлик сиёсати социалистик тузумнинг моҳиятини объектив суратда акс эттиради. Социалистик тузум бутун инсоният учун порлоқ келажакни яратиш йўлида зўр бериб ҳаракат қилишга асосланган.

Турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, халқаро кескинликни юмшатиш ва давлатлар ўртасидаги дўстлик учун курашдек олижаноб ишда тинчликнинг толмас курашчиси Никита Сергеевич Хрушчевнинг хизмати каттадир. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Америка монополиячиларининг муайян доиралари тинчликдан қўрқадилар, улар кескинликнинг давом этиши ва авж олишини истайдилар. Бу ҳол уларнинг зўр бериб қуролланиш орқасида жуда кўп фойда олишлари учун имконият яратиб беради. Америка Қўшма Штатларининг агрессив доиралари ва ҳукумати уруш хавфини кучайтиришга қаратилган ва қасддан ўтказилаётган иғвогарлик ҳамда хиёнаткорлик йўлига ўтдилар.

Америка монополиячиларининг агрессив авантюристик сиёсати уларнинг ўз кучларига ишонмасликларига, тинч иқтисодий мусобақада жаҳон социалистик экономикасининг ғоят ривожланишига қарши бардош беролмасликларидан қўрқишларига асосланади.

Совет Иттифоқи ва дунёдаги барча тинчликсевар мамлакатлар ана шу иғволарга бефарқ қарай олмайдилар.

Ер юзидаги ақли расо кишиларнинг ҳаммаси шу нарсани яхши тушунадиларки, Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик сиёсати сира ҳам Совет давлатининг заифлиги аломати эмас. Совет халқи ҳар қандай агрессорни жиловлашга қодир эканлигини ҳозир ҳар бир киши яхши билади.

Ўртоқлар! Биз ҳозир ажойиб даврда яшамоқдамиз. Мамлакатимизнинг кучлари барқ уриб ўсди ва мамлакатимиз ўз тараққиётида сира тўхтамай олға ҳаракат қилиб бормоқда. Партия Марказий Комитетининг топшириғига мувофиқ, халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 20 йилга мўлжалланган перспектив плани — коммунистик жамият қуриш плани ишлаб чиқилмоқда. Бу план совет халқига янада улуғвор истиқболлар очиб беради.

Партиямизнинг XXI съезди қўйган буюк вазифалар муддатидан илгари бажарилажагига аминмиз. Улуғ Коммунистик партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети бунинг учун гаровдир. Ишчилар синфининг иши учун, коммунизм иши учун толмас курашчи Никита Сергеевич Хрушчев партиямизнинг ленинчи Марказий Комитетига бошчилик қилмоқда. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари

ўртоқ А. Н. КОСИГИН нутқи

СИЛОС БОСТИРИШГА КИРИШИЛДИ

ШОФРИКОН («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Бухоро область Шофрикон район колхозлари бу йил ўтган йилги 700 гектар ўрнига 2050 гектар ерга маккажўхори эккан эдилар. Донгдор Очил Мўминов тажрибаси асосида квадрат-уялаб экилган ҳамма ердаги маккажўхори ўз вақтида узунасига ва кўндалангига ишланди. Экин кўкариб чиқиши билан озиқлантирилди, суғорилди. Сифатли парвариш қилинган маккажўхоридан юқори ҳосил етиштирилди.

Райондаги Сталин номли, Карл Маркс номли, Куйбишев номли, Ленин номли ва «Қизил байроқ» колхозлари маккажўхори кўкпоясидан силос бостиришга ҳар йилгидан икки ҳафта олдин киришдилар. «Қизил байроқ» колхозининг ўртоқ Қурбон Ҳаитов бошлиқ бригадаси кейинги уч кунда 320 тонна силос босди. Бу бригадада дастлабки ҳисоб-китобга кўра гектаридан олинаётган силосбоп кўкпоя минг центнердан ошиқ тушаётир.

Ўртоқ Очил Мўминов 25 июлгача ҳамма 60 гектар ердаги маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олиш билан ўрнига иккинчи марта экишга ҳаракат қилмоқда. Шу мақсадда ҳосили олинган ерлар суғорилиб, бороналаб экишга тайёрланмоқда.

ФАРҒОНА. Шойи тўқиш фабрикасидаги комсомол аъзоси Мария Власова бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси КПСС Марказий Комитети июль Пленуми шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб янги, оширилган мажбурият олган эди. Бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳозир нормани 3—4 процент ошириб бажармоқда, маҳсулотнинг 80 процентини биринчи сортларга топширмоқда. СУРАТДА: Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Мария ВЛАСОВА.

Г. БОЙКО фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТОШКЕНТ. Шу кунларда Низомий номидаги педагогика институтида сиртдан ўқиётган студентлар имтиҳон топширмоқдалар. Улар республиканинг турли шаҳар ва районларидан келган ўқитувчилардир. СУРАТДА (чапдан ўнгга): география факультетининг тўртинчи курс студенти С. ТЎХТАБОЕВА ва педагогика факультетининг иккинчи курс студенти М. ВАЛИТОВА.

Қ. РОЗИҚОВ фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ АҚШ ҲУКУМАТИГА НОТАСИ

15 июлда СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико АҚШнинг Москвадаги муваққат ишлар вакили Э. Л. Фриирс жанобларини қабул қилди ва унга 1 июлда «РБ-47» америка ҳарбий самолётининг СССР ҳаво чегарасини бузганлиги ҳақидаги масала юзасидан АҚШ ҳукуматининг нотасига Совет ҳукуматининг жавоб нотасини топширди.

АҚШ ҳукуматининг жавоби, дейилади совет нотасида, шуни кўрсатадики, АҚШ ҳукумати Совет Иттифоқининг осмонига бостириб киришни амалга ошираётган ўз ҳарбий авиациясининг қонунга хилоф, агрессив ҳаракатларини уйдирма ва фактларни асоссиз инкор қилиш ёрдамида оқлашга ва яширишга яна уринмоқда.

АҚШ ҳукуматининг жавоб нотасида чегарани бузган ва уриб туширилган самолётнинг учишини «электромагнит ҳодисаларини ўрганиш» юзасидан топшириқ билан изоҳлаш йўлидаги уринишларга келганда шуни айтиш керакки, деб таъкидланади Совет нотасида, бундай изоҳлар оригинал эмас. Бу изоҳлар шу йил 1 майда «У-2» жосуслик самолёти СССР осмонига бостириб кирганидан кейин АҚШ жаҳон жамоатчилик фикрини, шу жумладан ўз халқини чалғитишга уриниб қўлланган усулини деярли тўла равишда такрорламоқда.

ССР Иттифоқи ҳукумати АҚШ ҳукуматининг шу йил 13 июлдаги нотасида тамомила асоссиз бўлган норозиликни қатъий рад этади ва ўзининг 11 июлдаги нотасини ҳамда 1 июлда совет чегарасининг Америка ҳарбий самолёти томонидан яна қўпол равишда бузилганлигига қарши шу нотада баён этилган қатъий норозиликни яна тасдиқлайди.

Нотанинг охирида айтиладики, Совет ҳукумати Совет Иттифоқи халқларининг хавфсизлигини ўз ихтиёридаги ҳамма воситалар билан таъминлаш чорасини кўради.

(ТАСС).

АГРЕССОРЛАРГА МИНГ ЛАЪНАТ!

Америка агрессорлари тинчликсевар инсоният олдида яна бир бор шарманда бўлдилар. Америка разведкасига қарашли «РБ—47» типидаги самолёт жиноий мақсадда 1 июлда бизнинг социалистик Ватанимиз чегарасини бузиб ўтиши биланоқ хушёр учувчи-лочинларимиз уни уриб туширдилар.

Америка ҳарбий самолётининг Совет Иттифоқи чегарасини яна бузиб ўтганлиги АҚШ ҳукумати тинчликка раҳна солишдек хавфли сиёсатни давом эттираётганини кўрсатади. Лекин тинчликнинг ғалаба қилиши муқаррардир.

Биз ўз ҳукуматимизнинг ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқуллаймиз. Чунки, бу сиёсат бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатдир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг совет ва чет эл журналистлари учун ўтказган матбуот конференциясида мухбирларнинг саволларига берган жавобларида ва Совет ҳукуматининг АҚШ, Англия ҳамда Норвегия ҳукуматларига юборган норозилик ноталарида бутун совет кишиларининг истаклари ифода этилган.

Яшасин тинчлик! Агрессорларга минг лаънат!

М. ШАРИПОВ,

медицина фанлари кандидати.

Ҳар касбнинг гашти бор

Чўпонлик қийин иш. Чўпон ёзин-қишин далада, қўйлар орасида. Доимо ўз қарамоғидаги қўйларнинг ғамини ейди, қаерда ўт кўп бўлса, ўша ерга ҳайдайди, қўй-қўзиларни асрайди. Мамад Абдумуродов билан сўзлашиб қолсангиз, дунёда чўпонликдан яхшироқ касб йўқ экан деб ўйлайсиз. У қўй-қўзилар тўғрисида, чўпоннинг меҳнати тўғрисида қувонч билан гапиради. Ҳа, ҳар касбнинг ҳам ўз гашти бўлади. Мамад Абдумуродов ўз ишини севган, бутун куч ва ғайратини чорва маҳсулотларини кўпайтириш йўлида сарфлаётган қаҳрамон кишилардан. 1958 йили у 560 та қўй боқар эди. Ўша йили ҳар юз совлиқдан 132 тадан қўзи олди. Бошқа чўпонлар ҳар қўйдан 2 килограммга етиб-етмай жун олганда, ўртоқ Абдумуродов ҳар қўйдан 3,5 килограммдан жун қирқди. У топширган қоракўл териларнинг сифатини айтмайсизми, 94 проценти биринчи сортга ўтди. Ана шу муваффақиятлари учун Деҳқонобод районидаги «1 Май» колхозининг бош чўпони Мамад Абдумуродовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди.

Ўртоқ Абдумуродов чорвачиликдаги илғор тажрибаларни кенг қўлланиш орқали бу йил янада яхши кўрсаткичларга эришди. Ахир ҳар 100 совлиқдан 162 қўзи олиш осонми! Ҳар юз қоракўл теридан фақат биттаси иккинчи сортга ўтди. Қолганлари аъло сифатли чиқди. Мамад биринчи қирқишда ҳар қўйдан икки килограммдан жун олди.

Келгуси йилда қаҳрамон чўпон ҳар 100 совлиқдан 170 тадан қўзи олмоқчи. Ўз касбини севган, ишнинг кўзини билган кишилар албатта ўз сўзларининг устидан чиқадилар.

Ч. САТТОРОВ.

ПРАВДА ВОСТОКА

Газетанинг бугунги сонида КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг иши ҳақида ҳисобот, А. Н. Косигин ва Ш. Р. Рашидов нутқлари босилган. Шунингдек республика халқ хўжалиги ярим йиллик давлат планининг бажарилиши ҳақида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахбороти бор. Н. С. Хрушчевнинг Чехословакия ва Конго республикаларининг давлат раҳбарларига юборган мактубининг баёни ва Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига нотаси босилган.

Металлурглар куни муносабати билан Ю. Кружилиннинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Нуриддинов ҳақидаги мақоласи берилган.

Тўртинчи бетдан маҳаллий ва чет эл хабарлари ўрин олган.

ЎЗБЕКИСТОНИ СУРХ

КПСС Марказий Комитети Пленумининг иши ҳақида информацион билдириш ва ҳисобот берилган. «Социалистик экономика гуллаб-яшнамоқда» деган сарлавҳа остида республика халқ хўжалиги ярим йиллик планининг бажарилиши ҳақида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг ахбороти босилган.

«Қардош республикалар пахтакорларининг мусобақаси» деган рубрика остида Тожикистон ССР пахтакорларининг Ўзбекистонда бўлишига доир материаллар берилган. Қўрғонтепа районидаги Куйбишев номли совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Воронин совхоз ишчилари ҳар гектаридан 31 центнердан ингичка толали пахта ҳосили етиштириш учун қизғин кураш олиб бораётганликлари ҳақида ҳикоя қилади.

Тожик ёзувчиси Жалол Икромийнинг «Феруза» номли романидан парча ва чет эл хабарлари тўртинчи бетдан ўрин олган.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1960 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари тўғрисида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий Статистика бошқармасининг ахбороти

(Боши биринчи бетда).

Бироқ, айрим корхоналар белгиланган топшириқларни тўла бажармади. Жумладан Халқ хўжалиги кенгашининг 12 корхонаси планни бажармади.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши, маҳаллий Советлар ва айрим министрлик ва бошқармалар саноати бўйича планнинг бажарилиши ва ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди.

	1960 йил биринчи ярмида планнинг бажарилиш проценти	1960 йилнинг биринчи ярмида 1959 йилнинг биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида
Халқ хўжалиги кенгаши	105	115
Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари саноати	108	114
шу жумладан:		
Тошкент шаҳри	108	114
Тошкент области	111	126
Фарғона области	110	116
Андижон области	106	109
Самарқанд области	108	103
Бухоро области	104	107
Сурхондарё области	102	113
Хоразм области	107	112
Қорақалпоғистон АССР	102	102
Ғалла маҳсулотлари министрлиги	105	101
Қурилиш министрлиги	114	133
Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги	101	115

Тошкент шаҳри, республика областлари ва Қорақалпоғистон АССР корхоналарида планнинг бажарилиши саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича қуйидагича бўлди.

	1960 йил биринчи ярмида планнинг бажарилиш проценти
Тошкент шаҳри	105
Тошкент области	107
Фарғона области	105
Андижон области	103
Самарқанд области	106
Бухоро области	105
Сурхондарё области	104
Хоразм области	111
Қорақалпоғистон АССР	110

Саноатнинг айрим тармоқларида ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди.

	1960 йилнинг биринчи ярмида 1959 йилнинг биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида
Қора металлургия	111
Рангли металлургия	128
Электр қуввати ва иссиқлик қуввати ҳосил қилиш	114
Машинасозлик ва металл ишлаш	122
Кимё саноати	113
Ўрмончилик, қоғоз ва ёғоч ишлаш саноати	115
Бинокорлик материаллари саноати	130
Енгил саноат	115
Озиқ-овқат саноати	110

1960 йилнинг биринчи ярмида саноат маҳсулотининг асосий турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:

	1960 йилнинг биринчи ярмида ишлаб чиқарилгани	1960 йилнинг биринчи ярмида 1959 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан процент ҳисобида
Нефть — минг тонна	790	113
Газ — миллион кубометр	199	231
Пўлат — минг тонна	147	108
Электр қуввати — миллион киловатт соат	2481	115
Экскаваторлар — дона	331	113
Кўтаргич кранлар — дона	325	95
Металл қирқиш станоклари — дона	308	174
Кимё асбоб-ускуналари — миллион сўмлик	47	114
Тракторга тиркаладиган чигит экиш сеялкалари — дона	2957	76
Тракторга тиркаладиган культиваторлар — («КЗУ-03» универсал рамаларини ҳам қўшиб ҳисоблаганда) — дона	6603	86
Компрессорлар — дона	329	128
Минерал ўғитлар — минг тонна	564	110
Цемент — минг тонна	581	187
Шифер — миллион шартли тахта	57	102
Бинокорлик ғишти (колхозлар ишлаб чиқарган ғишт бу ҳисобга кирмайди) — миллион дона	520	116
Йиғма темир-бетон маҳсулотлари — минг кубометр	204	162
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	1096	112
Асботрубалар — шартли километр	668	107
Пахта толаси — минг тонна	581	117
Ип-газлама — миллион погон метр	119	105
Шойи газлама — миллион погон метр	13	108
Устки трикотаж — минг дона	908	120
Ички трикотаж — минг дона	4776	110
Пайпоқлар — минг жуфт	8476	116
Чарм пойафзал — минг жуфт	5595	110
Қоғоз — тонна	4886	103
Мебель — миллион сўмлик	72	122
Гўшт (Халқ хўжалиги кенгаши саноати бўйича) — минг тонна	36	170
Мол ёғи (Халқ хўжалиги кенгаши саноати бўйича) — тонна	4091	130
Ёғи олинмаган сут маҳсулотлари — минг тонна	44	121
Ўсимлик ёғи (Халқ хўжалиги кенгаши саноати бўйича) — минг тонна	141	107
Колбасалар — тонна	8302	145
Консервалар (Халқ хўжалиги кенгаши саноати бўйича) — миллион шартли банка	34	101
Кондитер маҳсулотлари — минг тонна	20	104
Чой — тонна	6732	110
Узум виноси (колхозлар тайёрлаган вино бу ҳисобга кирмайди) — минг декалитр	1343	136
Совун (таркибидаги ёғи 40 процентликка айлантириб ҳисоблаганда) — минг тонна	33	102
Папирослар — миллион дона	1843	108

Биринчи ярим йил планидан ташқари 8,5 минг тонна пўлат, 106 минг тонна кўмир, 8 минг тонна нефть, 93 миллион киловатт-соат электр қуввати, 24 минг тонна минерал ўғит, 112 та пахта териш машинаси, 253 та трактор культиватори, 18 та компрессор, 10 минг тонна цемент, 19 минг тонна пахта толаси, 4 миллион погон метр ип газлама ва 95 минг погон метр шойи газлама, 73 минг дона устки трикотаж ва 489 минг дона ички трикотаж, 236 минг жуфт пайпоқ, 223 минг жуфт чарм пойафзал, 7,5 минг тонна ўсимлик ёғи, 741 тонна мол ёғи, 9,3 минг тонна гўшт ва маҳсулотларнинг кўпгина бошқа турлари ишлаб чиқарилди.

Республикамиз саноат корхоналари бу ютуқларга ишлаб чиқаришни техника жиҳатдан такомиллаштира бориш, социалистик мусобақани ва энг муҳими, унинг ғоят юксак шакли — коммунистик меҳнат бригада ва зарбдорлари номини олиш учун бошланган мусобақани кенг авж олдириш ҳамда рационализаторлар ва ихтирочиларнинг фаол иштироки туфайли эришди.

1960 йилнинг биринчи ярмида саноат ишлаб чиқаришининг барча тармоқларида янги техника кенг миқёсда жорий этилди, ишлаб чиқаришни автоматлаш ва ўрнатилган асбоб ускуналарни модернизация қилиш тадбирлари кўрилди.

Кўпгина саноат корхоналарининг коллективлари коммунистик меҳнат бригада ва зарбдорлари номини олиш учун курашмоқда, уларнинг кўпларига шу шарафли ном берилган. 1960 йилнинг биринчи ярмида ихтирочилар ва рационализаторлар ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга қаратилган 20 мингдан ортиқ янги таклиф киритдилар. Бу таклифларнинг кўпи ҳозиргача жорий этилган. Улардан олинадиган йиллик фойда тахминан бир неча ўн миллион сўмга тўғри келади.

Янги техника жорий этилганлиги, саноат корхоналари коллективларининг ижодий активлиги ўсиб борганлиги туфайли меҳнат унумдорлиги ошди ва меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган топшириқ 3 процент ортиқ бажарилди. 1960 йилнинг биринчи ярмида республика саноатида меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагидан 11 процент ошди.

Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати етти йиллик планда белгиланган топшириқдан ўзиб бормоқда.

Саноат корхоналарининг кўпчилиги техника иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш юзасидан белгиланган топшириқларни ошириб бажарди.

Мартен печлари тубининг ҳар квадрат метр майдонидан пўлат олиш кўпайди. Электростанциялари, цемент заводлари, тўқимачилик ва шойи тўқиш фабрикалари, пахта тозалаш ва ёғ заводлари ва саноатнинг бошқа тармоқларидаги кўпгина корхоналарнинг иш кўрсаткичлари яхшиланди.

Ишлаб чиқаришни яхши ташкил қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва техника-иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш натижасида маҳсулот таннархини камайтириш ва ўтган йилгидан қарийб 75 миллион сўм кўп фойда олиш имконияти туғилди.

Ўзбекистон ССР саноати ходимлари КПСС Марказий Комитети июль Пленумини муносиб кутиб олиш учун курашиб, ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш ва 1960 йил учун ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажариш учун курашни яна ҳам авж олдириб юбордилар.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Республиканинг колхоз ва совхозлари об-ҳаво шароити ноқулай келишига қарамай, юксак даражада уюшқоқлик билан ишладилар, кўкламги экишни қисқа муддатда ўтказдилар ва об-ҳаво қийинчиликларини бартараф қилиб, ғўза парваришини кучайтирдилар. Республикада баҳорги экинлар экиш плани ҳам бажарилди.

Қишлоқ хўжалик экинларини экиш ва уларнинг парваришида катта майдонларда ўтган йиллардагига қараганда, энг прогрессив усул қўлланилди. Ҳамма пахта майдонининг 90 процентдан кўпроғига чигит квадрат-уялаб ва тўғри бурчак уялаб экилди. 50 минг гектарга яқин майдонда чигит биринчи марта ҳар бир уяга муайян миқдорда чигит экадиган сеялка ёрдамида экилди.

Ғўзаси кетмонсиз ишланадиган майдонлар икки баравар кўпайтирилди.

Маккажўхори ва оқжўхори экиш анча кўпайтирилди, майдоннинг 60 процентига бу экинлар квадрат-уялаб экилди.

1960 йилнинг 1 июлигача ғўзалар уч мартадан кўпроқ культивация қилинди ва икки мартадан кўпроқ минерал ҳамда маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди.

Бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парвариши ҳам ўтган йиллардагига нисбатан анча уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

Бироқ, бир қанча областларда пахта далаларидаги бегона ўтларни йўқотиш, маккажўхори ва оқжўхори қатор ораларини культивация қилиш ва юмшатиш, шунингдек картошка ҳамда сабзавот экинлари парвариши кейинда қолмоқда.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан зарарланган пахта майдонлари ҳали тўла-тўкис ишловдан ўтказилган эмас.

Колхоз ва совхозлар шу йилнинг баҳорида катта майдонларда боғ ва узумзорлар барпо қилдилар. Ғаллакор областларда бошоқли ғалла экинларининг мўл ҳосилини йиғиб олиш бошланди.

Ўзбекистон колхозлари ва совхозлари жамоат чорвачилигини ривожлантириш юзасидан катта иш қилдилар. Колхоз ва совхозларда қора моллар 1960 йил 1 июлигача ўтган йилнинг 1 июлидагига қараганда 180 минг бош кўпайди, шу жумладан сигирлар 50 минг бош кўпайди; чўчқалар шу давр ичида 63 мингта, паррандалар 1136 мингта кўпайди.

Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш анча ўсди. Гўшт етиштириш деярли 2 баравар, сут етиштириш 18 процент, тухум етиштириш 42 процент кўпайди.

Колхоз ва совхозлар давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотишда юксак уюшқоқлик намунасини кўрсатдилар.

Бу йил гўшт харид қилиш бўйича икки йиллик планни, сут харид қилиш бўйича бир ярим йиллик планни бажариш, давлатга маҳсулотнинг бошқа турларини сотишни кўпайтириш юзасидан берган ваъдаларини амалга ошираётган Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари гўшт етиштириш юзасидан биринчи йиллик планни бажардилар, яъни 1960 йилнинг 1 июлигача 117,7 минг тонна — 1959 йилнинг биринчи ярим йилидагидан 2,3 баравар кўп гўшт сотдилар.

1960 йилнинг 1 июлигача давлатга 153,2 минг тонна сут сотилди. Бу эса ярим йиллик пландан 25,5 процент ва 1959 йилнинг 1 июлигача сотилганидан 28 процент кўпдир.

Жун харид қилиш ярим йиллик плани ошириб бажарилди. 14084 тонна ёки ўтган йилнинг биринчи ярим йилидагидан 1621 тонна кўп пилла харид қилинди.

Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ҳозир эътиборларини экинларни сифатли парвариш қилишга, чорвачилик фермаларидаги ишларни яхшилашга қаратганлар. Шу тариқа улар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажариш учун курашмоқдалар.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Тошкент темир йўли юк ортиш ярим йиллик планини 106 процент бажарди.

1960 йилнинг биринчи ярмида юкларнинг энг муҳим турларини ортиш плани қуйидагича бажарилди:

	1960 йилнинг биринчи ярмида планнинг бажарилиш проценти
Тошкўмир	106
Нефть ва нефть маҳсулотлари	105
Пахта толаси	106
Кимёвий ва минерал ўғитлар	105
Минерал-бинокорлик материаллари	104

Темир йўл транспорти ишидаги эксплуатация кўрсаткичлари яхшиланди. Вагонлар обороти планда белгиланганидан 14 процент кўпроқ тезлаштирилди.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспортининг иш ҳажми ўтган йилдагидан анча кўпайди.

Юк ташиш ҳажми 13 процент ошди. Умуман юк ташиш плани ошириб бажарилди. Бироқ, юкларнинг баъзи турлари бўйича, айниқса маҳаллий бинокорлик материалларини ташиш бўйича Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги 1960 йилнинг биринчи ярим йилига белгиланган топшириқни бажара олмади.

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти пассажирлар ташиш планини 99 процент бажарди.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Етти йилликнинг иккинчи йили — 1960 йилда саноат корхоналари, сув хўжалиги объектлари, йўл хўжалиги қурилишларига, уй-жой бинолари, мактаблар, касалхоналар ва бошқа ижтимоий-маданий ҳамда маиший объектлар қурилишига сарфланадиган капитал маблағлар ҳажми анча ортади.

1960 йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон ССРда 2452 миллион сўмлик капитал ишлар бажарилди ва ўтган йилнинг шу давридагидан 22 процент ошди. Қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми эса 26 процент кўпайди.

Бироқ, асосан, қурилишларни лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминлаш кечиктириб юборилганлиги ва қисман асбоб-ускуналар ўз вақтида етказиб берилмаганлиги натижасида биринчи ярим йилликка белгиланган капитал маблағ сарфлаш плани бирмунча бажарилмай қолди.

Халқ хўжалиги кенгаши, министрлик ва бошқармаларнинг ташкилотлари бўйича планнинг бажарилиши қуйидагича характерланади:

	1960 йилнинг биринчи ярмида планнинг бажарилиш проценти
Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши	89
Маҳаллий Советлар — жами	83
шу жумладан:	
Тошкент шаҳри	80
Тошкент области	90
Фарғона области	82
Андижон области	89
Самарқанд области	78
Бухоро области	76
Сурхондарё области	84
Хоразм области	93
Қорақалпоғистон АССР	78
Қишлоқ хўжалик министрлиги	101
Сув хўжалиги министрлиги	106
Қурилиш министрлиги	97
Геология ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш бошқармаси	79
Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги	98
Ғалла маҳсулотлари министрлиги	104
Алоқа министрлиги	109
Савдо министрлиги	96
Маданият министрлиги	85
Соғлиқни сақлаш министрлиги	86
Қишлоқ қурилиши бош бошқармаси	110
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси	79
«Главголодностепстрой»	85

1960 йилда саноат объектларига ва айниқса унинг энг муҳим тармоқлари — металлургия, машинасозлик, энергетика, нефть ва газ, кимё, бинокорлик материаллари ва бошқа тармоқларига капитал маблағ сарфлаш кўпая борди.

1960 йилнинг биринчи ярмида бир қанча объектлар ишга туширилди.

1960 йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қарашли корхона ва ташкилотлар бўйича уй-жой қурилишига сарфланган маблағнинг ҳажми 1959 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 34 процент кўп бўлди. Давлат планига мувофиқ ажратилган маблағлар ҳисобига умумий саҳни 279 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди. Бу эса 1959 йилнинг биринчи ярмидагидан 47 минг квадрат метр кўпдир.

Бироқ, уй-жойларни қуриб битказиш биринчи ярим йиллик плани бажарилмай қолди.

Тошкент шаҳрида, Тошкент областида ва Қорақалпоғистон АССРда уй-жойларни қуриб битказиш плани айниқса қониқарсиз бажарилмоқда.

Фарғона ва Сурхондарё областларида уй-жойларни қуриб битказиш ярим йиллик плани яхши бажарилди.

Биринчи ярим йилликда мактаблар, шифохона ва болалар муассасалари қуриш суръати ҳам суст бормоқда.

Ўзбекистон ССРнинг пудратчи қурилиш ташкилотлари 1960 йилда ўз ишларини бирмунча яхшилади, индустриал усулларни қурилишга кенгроқ жорий қила бошлади, бинокорлик машиналари ва механизмларидан яхши фойдаланди, йиғма темир-бетон конструкциялар, йирик панеллар ва блокларни кўпроқ қўллана бошлади.

Улар шу тариқа 1960 йилнинг биринчи ярмига белгиланган қурилиш-монтаж ишлари планини 102 процент бажарди, қурилиш-монтаж ишлари ҳажми 1959 йилнинг биринчи ярмидагидан 29 процент ошди.

Бироқ, Савдо министрлиги, Маданият министрлиги ва Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгашининг айрим пудратчи ташкилотлари ҳали ҳам қониқарсиз ишламоқда ва 1960 йилнинг биринчи ярми планини бажара олмади.

САВДО

1960 йилнинг биринчи ярмида давлат ва кооператив савдоси чакана товар оборотининг умумий ҳажми (матлубот кооперациясининг комиссион савдосидан ташқари) 10237 миллион сўм бўлди ва 1959 йилнинг биринчи ярмига нисбатан таққосланган нархларда 7 процент ўсди.

Бундан ташқари, матлубот кооперациясининг комиссион савдоси орқали 1960 йилнинг биринчи ярмида 164 миллион сўмлик озиқ-овқат моллари сотилди.

1960 йилнинг биринчи ярмида матлубот кооперациясининг чакана товар обороти 4819 миллион сўм бўлди ва 1959 йилнинг биринчи ярмига нисбатан таққосланган нархларда 3 процент ўсди. Биринчи ярим йилликда давлат ва кооператив савдоси чакана товар обороти плани 99.8 процент, шу жумладан чакана савдо тармоқлари товар обороти бўйича 99,3 процент, жамоат овқатланиши обороти бўйича 104 процент бажарилди.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг савдо ташкилотлари ва трестлари биринчи ярим йилликда чакана товар обороти планини 105 процент, матлубот кооперацияси эса 95 процент бажарди.

Матлубот кооперацияси комиссион савдосининг товар обороти плани 126 процент бажарилди.

Республика областларида, Тошкент шаҳрида ва Қорақалпоғистон АССРда чакана товар обороти планининг бажарилиши қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

	1960 йилнинг биринчи ярмида планнинг бажарилиш проценти	1960 йилнинг биринчи ярмида 1959 йил биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида (таққосланган нархларда)
Тошкент шаҳри	104	112
Тошкент области	99,2	107
Фарғона области	102	109
Андижон области	95	103
Самарқанд области	100,6	109
Бухоро области	102	108
Сурхондарё области	92	99,8
Хоразм области	95	100,8
Қорақалпоғистон АССР	103	110

Давлат ва кооператив савдосида молларнинг айрим турларини сотиш қуйидагича ўзгарди:

	1960 йилнинг биринчи ярмида 1959 йил биринчи ярмида сотилганига нисбатан процент ҳисобида
Гўшт, колбасалар ва бошқа гўшт маҳсулотлари	163
Мол ёғи	126
Сут ва сут маҳсулотлари	118
Қанд	121
Ип газлама	118
Жун газлама	113
Тайёр кийимлар	115
Чарм пойафзал	113

1960 йилнинг биринчи ярмида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлат томонидан сотиб олиш ҳажмининг ўсганлиги натижасида чорвачилик маҳсулотлари давлат ресурсларининг ҳажми ҳам 1959 йилнинг биринчи ярмидагига қараганда кўпайди. Бу эса аҳолига гўшт маҳсулотлари сотишни 17 минг тонна, мол ёғи сотишни 1,1 минг тонна, сут ва сут маҳсулотлари сотишни 6 минг тонна кўпайтиришга имкон берди.

МАДАНИЙ ҚУРИЛИШ ВА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ

1960 йилнинг биринчи ярмида республикада маданий қурилиш ва халқ соғлиғини сақлашни ривожлантириш соҳасида янги ютуқлар қўлга киритилди.

Бу йил ишчи ва қишлоқ ёшлари мактаблари ва катталар мактабларини қўшиб ҳисоблаганда, 10-синфни 58 мингдан кўпроқ киши битириб чиқди.

Ишчи ва қишлоқ ёшлари кечки мактабларининг 10-синфларини битириб чиқувчилар айниқса кўпайди. Бундай мактабларни ўтган йилдагидан 27 процент кўп киши битирди.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари халқ хўжалигининг турли тармоқлари учун 30 мингдан кўпроқ мутахассис чиқарди. Олий ўқув юртларини битириб чиқувчилар ўтган йилдагидан 10 процент кўпдир.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда сиртқи ўқишни ривожлантиришда катта ютуқларга эришилди.

1960 йилда олий ўқув юртларининг сиртқи бўлимларини битирганлар сони ўтган йилдагидан 40 процент кўпдир. Техникумлар ва бошқа ўрта махсус ўқув юртларининг сиртқи бўлимларини битириб чиққанлар эса ўтган йилдагидан 15 процент кўпдир.

Илмий муассасаларнинг шохобчалари кенгайиб бормоқда. Йил бошида республикада 118 та илмий муассаса бор эди. Уларда ишловчи илмий ходимлар 9165 киши бўлиб, шундан 205 киши фан доктори ва 2329 киши фан кандидатидир.

Биринчи ярим йилликда аҳолига кино хизмати кўрсатиш яхшиланди. Фақат Маданият министрлигининг кино театрларигина 31 миллион томошабинга хизмат кўрсатди.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан кўрилган тадбирлар натижасида халқ соғлиғини сақлаш яна ҳам яхшиланди.

1960 йилда касалхоналардаги ўринларни 16 мингта кўпайтириш юзасидан белгиланган план ярим йилда 79 процент бажарилди.

Фарғона ва Андижон областларида касалхоналардаги ўринларнинг сонини кўпайтириш юзасидан етти йилликка белгиланган план муддатидан илгари бажарилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

Редактор И. РАҲИМОВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/VII да кундуз ва 20/VII да кечқурун **Этик кийган Мушук**, 17/VII да кечқурун **Оққуш кўли**.

АНДИЖОН МУЗДРАМА ТЕАТРИ (Ҳамза номли театрнинг ёзги бинос и д а) — 17/VII да **Лайли ва Мажнун**, 18/VII да **Концерт**, Муқимий номли театрнинг ёзги биносида — 18/VII да **Ишқ билан ўйнашма**.

КИНО

Руслар совғаси — «МИР», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), (қишки) «ВАТАН» (кеч соат 6, 8 ва 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ярим, кундуз 1, 5 ва 9 да) «СПУТНИК» (кундуз 12 ва 4 да), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч 9-15 минут ва 11 да), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 11 да), ТЕЛЬМАН номли (кеч 9-10 ва 10-50 минутда), «ПОБЕДА» (кеч 9-15 минут ва 11 да).

Биринчи кўришиш — «ДРУЖБА» (2-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (1-залда), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), КАФАНОВ номли (кеч соат 9-10 ва 10-45), «ХЕВА» (кеч 9-15 ва 11 да), ПУШКИН номли (кеч 9-10 ва 11 да).

Баҳорда бўлган воқеа — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), (ёзги) НАВОИЙ номли (кеч 9-10 ва 11 да), «УДАРНИК» (кеч 9-15 минут ва 11 да).

Мексика серенадаси — «ДРУЖБА» (1-залда кундуз ва кечқурун).

Танишув — (қишки) СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Кабирия тунлари — (қишки) НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: ТОШКЕНТ, «Правда Востока» кўчаси 26 уй

КОММУТАТОР — 26334, 33262. Редакция бўлимларининг телефонлари: партия турмуши — 27604. Пропаганда — 31226. Саноат ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 27604. Қишлоқ хўжалиги — 34455. Адабиёт ва санъат — 32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34524. Маҳаллий ахборот — 34524. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005. Секретариат — 33469, 32347. Эълонлар — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 01949. Нашр. А. № 166.